

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Scholia In Primarias Preces Imperatoris

Chokier, Jean de
Coloniae Agrippinae, 1674

Sectio III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62387](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62387)

Prædicta, (etiam duo, tria, vel plura quorumcumque qualitatibus, & cuiuscunque auctoris valoris) cum vacaverint, Quod extenditur Primo: in quibusvis etiam ordinariis per litteras alternativas aliaque privilegia & Indulta quomodolibet concessis, & in posterum concedendis mensibus. 2. Etiam si dispositioni Apostolicæ, alias quam per constitutionem ad Regimen generaliter reservata existant. 3. Etiam si ex diversis personis vacaverint & personæ sic nominatæ tempore assuectionis beneficii ad quod nominatæ fuerint, aliud beneficium in eadem Ecclesia obtineant, & secundum statuta, & consuetudines Ecclesiarum, in quibus huiusmodi beneficia constituta fuerint, capaces videlicet in ætate legitima cõstitutæ, aut de legitimo matrimonio procreatæ non sint. Quod restringitur primo: Dummodo quoad cuiusmodi qualitates, alias cum eis canonicè dispensarum sit. Secundo: Et beneficia in eadem Ecclesia obrinenda talia sint, quæ sine dispensatione Apostolica in simul obtineri possint, aut consueverint. Terrio: Dummodo dictorum beneficiorum collatio nõ fuerit iuxta Lateranens. statuta Concilij ad Sedem Apostolicam legitimè devoluta. Quarto: Nec super illis inter aliquos lis pendeat indecisa. Quinto Dummodo dictæ personæ infra mensem postquam vacatio huiusmodi beneficiorum ipsis innotuerit eadem beneficia acceptaverint, seu duxerint acceptanda. Deniq; datur potestas personis sic nominatis, quod ipsæ expectatis, & nominationibus, seu gratis specialium reservationum, aut mādatis de providendo, si quæ ipsis concessa sint, una cum gratia dictarum Precum & Nominationum uti possint, nec aliqua gratiarum huiusmodi consumpta, reliquæ earundem cassæ censentur vel irritæ.

Sectio III.

Quodque a quicumque in quibusvis dignitatibus constituti, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici, singuli videlicet in illis quos pro singulis personis prædictis Precum, & Nominationum huiusmodi, & ad hoc ut illæ sortiatur effectum etiã præsentium executores deputaveris, per se vel alium, seu alios

beneficia prædicta, & cum in quibusvis etiam ordinarijs Collatoribus per constitutiones nostras, aut litteras & alternativas, aliaque privilegia & Indulta quæcunque quomodolibet concessis, & in posterum concedendis, aut alijs quibusvis mensibus vacaverint, & quæ personæ, pro quibus Preces & Nominaciones huiusmodi factæ fuerint, quatenus huiusmodi Preces seu Nominaciones ad illa se extendant, infra l. mensem, postquam ipsis vacatio huiusmodi beneficiorum innoverit, duxerint g acceptanda, etiamsi ipsa beneficia dispositioni Apostolica, alias h quam per Constitutionem sæl. record. Benedicti Papæ XII. prædecessoris nostri quæ incipit ad Regimen, generaliter reservata existant, & ex diversis personis i vacaverint, & k personæ Nominatæ prædictæ tempore asecutionis beneficii ad quod nominatæ fuerint, aliud beneficium in eadem Ecclesia obtineant, & secundum statuta, ac consuetudines Ecclesiarum, in quibus beneficia huiusmodi constituta fuerint, vel indulta Ecclesiis concessa, capaces, videlicet in ætate legitima constitutæ, aut de legitima constitutæ, aut de legitimo m matrimonio procreate non sint: Dummodo quoad huiusmodi qualitates alias cum eis canonicè dispensatum, & beneficia in eadem Ecclesia obtinenda talia sint, quæ sine dispensatione Apostolica in simu l obtineri possint, ac consueverint, ac ipsorum vacantium beneficiorum collatio non fuerit juxta Lateranen. statuta Concilij ad sedem prædictam legitime devoluta neque super illis inter aliquos o lis pendeat indecisa cum omnibus iuribus & pertinentijs suis personis q ipsis, & etiam duo, vel tria, seu plura quarumcumque qualitatatum & cujuscunque annui valoris Ecclesiastica beneficia obtinentibus, & expectantibus conferre, & assignare, nec non omnia, & singula, quæ ad hoc ut Precum seu Nominacionum ac collationum & acceptationum huiusmodi succedant effectus oportuna fuerint facere, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam exequi possint, & valeant, super quibus ipsis plenam, & liberam auctoritate prædicta renore presentium potestatem concedimus & etiam facultatem, ac personis v prædictis, pro quibus huiusmodi Primarias Preces porrigi, seu Nominaciones huiusmodi fieri contigerit, quod ipse expectativis ac nominacionibus, seu specialium reservationum de quibusvis beneficijs pro ijs factarum gratijs & mandatis de providendo, ipsis ab eisdem si quæ ipsis sint, una cum gratia Precum, & Nominacionum Primariarum eorundem uti possint, nec aliqua gratiarum huiusmodi consumpta, reliquæ earundem casus censeantur, vel irrita, indulgemus.

Executores Preci debent esse in dignitate, & conferre intra mensem.

QUODQUE QUICUNQUE) Tametsi Nominatio per Laicum ex concessione Papæ facta censeatur per Papam facta, cum is facere intelligatur, cujus autoritate, & mandato actus explicatur, cap. *Mulieres*, in *fi.* in *sent. excommunicat.* Nihilominus quia Ordinarij non facillè parebant Indulto, quod Cæsari noviter creato dare solent Pontifices, idcirco eidem Pontifices executores dant, qui compellant Ordinarium ad conferendum, ut habetur in cap. *cum nostris*, 6. de *Concess. præb.* cap. *litteris e.* constitutus. cap. *ex insinuatione.* cap. *eam*, de *Rescript.* Et isti executores debent esse in dignitate constituti, ut hic habetur, quod etiam est juri conforme, ut textus est in cap. *statutum*, in *pr. de Rescript.* in 6. Debent autem providere Nominatis seu Precistis infra mensem, postquam ipsis vacatio hujusmodi beneficiorum innotuerit, & illa acceptaverint, seu duxerint acceptanda, ut hic habetur, extatque desuper Reg. Cancell. quæ habet, quod quicumque vigore gratiarum expectatarum acceptaverint quæcumque beneficia, debent intra unius mensis spatium à tempore huiusmodi acceptationis computandum de huiusmodi beneficijs, sic acceptatis per suos executores vel subexecutores facere sibi provideri, alioqui &c: quod ipsum etiam hoc Indulto Pontificio statutum est: Estque juri conforme, *Geminia* in cap. 1. §. *ex parte*, in 3. de *concess. præbend.* ubi dicit quod executor datus ad providendum de beneficio, quod Impetrans duxerit acceptandum, non potest conferre, antequàm ille acceptet. Ubi autem acceptaverit, Executor conferet, etiam illo ad quem spectat collatio ne vocato, non monito, cum is sit merus Executor, *Specul. lib. 2. tit. de actione*, seu *petitione super petitionibus* nu. 21. & 22. ubi scribit Executorem ad providendum non debere admittere exceptiones contra rescriptum, aut personam ante provisionem factas, cum sit merus Executor. Quod hæcenus verum est, dummodo fuerint ipsi presentatæ litteræ: nam ante presentationem litterarum suæ facultatis Executor gratiæ Apost. non potest conferre vel providere, *e. cum in iure peritus*, de *off. deleg. Crescent. decis. 2. de off. deleg.* Sed an hæc acceptatio possit fieri in absentia Executoris? posse respondet *Geminia*, c. 1. §. *è contra*, in 9. d. *tit. & in c. 2. n. 8. d. tit.* ubi dicit posse etiam fieri acceptationem per procuratorem. Cæterum dubitatur 1. an isti Executores post obitum Papæ vel Cæsareis possit gratiâ exequi, seu nominatis conferre, & assignare beneficia his quib9 cõtingit Preces dari? Questio depêdet ab illa vulgari, an gratia etiã re integra expiret morte concedentis? & resolvit Põllex in *c. si super*, 9. ff. de *off. leg.* in 6. & in *c. si cui nulla*, de *præb.* in 6. non expirare. Ideoq; Executor mortuo Papa gratiâ exequetur, *d. c. si super gratia* 9. de *off. & potestate Iudicis delegati*, Rot. *decis. 185. in No Milis*, in verbo *Gratia facta*. *Rebuff.* in *Concord. Rub. de Mand. Apost.* §. 1. verbo *sui Pontificatus*, vers. *Not. a tamen*. Cujus conclusionis ampliaciones, & limitationes vide apud *Gabrieliũ*, *tr. com. cõcl. tit. de præb. concl.* 1. *Man-*

Executor conferre non potest ante presentationem litterarum. Acceptatio an subsistat facta in absentia Executoris? Executor an post obitum Papa possit sine executori.

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIIUM
IN REGULAS
CANCELLARII
APOSTOLICE
S. S. C. III
8

1. Mandos ad Reg. 10. Cancell. q. 2. n. 2. Gutierrez lib. 2. pract. quest. 24. n. 2. & qu. 25. num. & sequentib. Et lib. 2. canon. quest. cap. 17. num. 3. Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gl. 12. num. 42. & sequent. Primò extende, ut Capitulum sede vacante debeat conferre beneficia, quibus Episcopus vel Prælatus deberet, *VVames d. conf. 259. num. 9. & sequent. de prebend. vol. 1.* Secundò extende, etiamsi talis Prælatus dignitatem suam cum alio commutaret: cum Nominations istæ non tam personis, quarum nomina plerumque ignorantur, quam ipsis prælaturis fiant, quæ nunquam intermoriuntur, *cap. litteris, de rescript. VVames d. conf. num. 19.* Verùm, non obstantibus præmissis dicimus Executores re adhuc integra exequi non posse post obitum Cæsaris Preces concessas: aliud enim est querere, an gratia expiret morte Pontificis re integra, aliud an gratia Precum expiret morte Imperatoris? Priori casu, expirat re integra, adeo ut Executores illam etiam possint exequi post obitum Papæ, *cap. si super, de off. deleg. in l. 6. ibi Francus in pr. Rota decis. 349 in No. Si Papa, & decis. 285. si Episcopus, Lapus allegat. 17. an datio Executoribus Mandos. ad Reg. 10. Cancell. quest. 2. nu. 4.* Res autem dicitur integra ante provisionem: ideoque mortuo mandante expirat mandatum, *s. recte, instit. Mandat.* Ex quo sequitur per Reg. X. Cancellariæ Revocatoriæ expectatarum, quæ fit in craftinum assumptioni S. Pontificis non esse revocatas dictas expectativas per mortem concedentis, quando aliqua ipsarum non est sortita aliquem effectum, & ideo solent omnes in differenter revocari, quando novæ expectativæ conceduntur: nam, ut dicit Dominicus, post Lap. *in cap. si cui, de prebend. in 6. propter tulminationem processus, quam fecit Executor, præsentata sibi bulla expectativa nõ dicitur amplius res integra: & proinde talis gratia nõ revocatur ipso facto per obitum concedentis, nisi per successorem expressè revocetur, cap. penult. & fin. de prebend. in 6.* Secundò casu, in quo major difficultas versatur, quaritur an gratia expiret morte Imperatoris? Nam pro affirmativa facit quod privilegium illud quod habet Cæsar, est personale: atqui privilegium personale sequitur personam, & extinguitur cum persona, *L. in omnibus, ff. de reg. iur. c. Privilegium, de Reg. iur. in 6.* Hinc etiã fit, ut si Cæsar in vita sua nominationibus suis primarijs non fuerit usus, illius in Imperio successor duplici nominatione uti non possit, *Alber. Brun tract. de interit. & perempt. concl. 15.* quia deficiente Imperatore qui fuit causa Precum, deficiunt etiam gratiæ nominationum, quæ sunt illius effectus, *Cap. cum cessante, de appellat. Tirag. tract. cessante causa.* Sed cum videam hanc questionem modo agitari in Collegiata Ecclesia B. Mariæ virginis in Capitolio urbis Colonienfis, lubet illam paullo exquisitori Minerva discutere. Casus autem talis est: Dominus Widenfeldt primarias obtinuerat nominationes à Cæsare Matthia ad primam vacaturam in dicta Ecclesia B. Mariæ, quas Dominæ Abbatisæ, & Capitulo per suos Procura-

Morte Pa-
pa expirat
potestas
executoris
re integra.
Res inte-
gra quan-
do dica-
tur?
Expecta-
tiva non
revocatur
per
mortem
conceden-
tis quan-
do non
sunt sor-
tita effe-
ctum.
Per sul-
minatio-
nem pro-
cessus non
dicitur
amplius
res inte-
gra.
An Pre-
ces expi-
rent mor-
te Cæsaris?
Successor
in Imperio
non utitur
privilegio
Cæsaris si
non fuerit
usu privi-
legio.

Cæsar in
una B.
Mariæ in
Capitolio
urbis Co-
lonien.

tores insinuari curavit, quæ etiam pro insinuatis receptæ sunt: verum, priusquam contingeret alicuius præbendæ vacatio, è vivis excessit Cæsar Matthias Preces ejusmodi concedens, idque Martij die 20, Anni 1619, Paulo post, hoc est, in Aprili contigit aliquam præbendam vacare, cujus collationem sibi per procuratores suos ab Abbatissa & Capitulo fieri dictus Precista petijt: id quod ei abnuvit dicta Domina Abbatissa, eo quod per mortem Cæsaris Preces evanuisissent, & tandem collatis suffragijs eorundem, præbendam, uti in suo mense vacantem, cuidam Putz contulerunt: quærebatur utrius potiora essent jura? Sires mei arbitrii esset, prætulerim Dominum Putz, cum ex dictis, tum ex rationibus sequentibus.

Preces morte Cæsaris expirant re integra.

Prima est, quod ius illud nominandi, seu Preces Primarias concedendi Cæsar habet ex privilegio Pontificio contra iuris communis dispositionem, quia beneficia omnia in omnibus mensibus iure communi spectant ad collationem Ordinarii, *Caput aq. decis. 214, num. 6. part. 1. Cassad. decis. 3. num. 4. & decis. 4. num. 1. & 2. de privileg. Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. glos. 11 num. 38. & seqq.* Privilegia autem contra ius commune non extenduntur de persona in personam, etiam ex identitate rationis, *Ant. de But. in cap. sane, de Privileg. Bald. in L. 1. in princ. ff. deleg. Gemina. in cap. ne aliqui in 4. not. de Privileg. in 6. Decias conf. 32. & 11. col. 1. & conf. 516. col. si. Card. Tuschus qui illos allegat, tom. 6. practic. conclus. 731. num. 7.*

Mandatum morte legati expirat re integra.

Secunda, quia mandatum factum per legatum de providendo certæ personæ de certo beneficio tunc vacante, moriente legato ante mandati executionem, ipso jure expirat, *per text. in cap. presenti, de off. leg. in 6. & cap. si cui nulla 2. resp. de præbend. in 6.* Idemque dicendum in alio habente certam potestatem beneficia certa auctoritate Apostolica conferendi, re integra moriente, scribit Bellamera *decis. 643 per tot.* Multo ergo magis expiravit gratia Precum per obitum Cæsaris re integra, & nulla adhuc existente præbendâ vacante. In qua opinione sunt etiam Gigas de *Pensio. quest. 91. num. 4. versic. & tenendo istarum, Mandos. ad Reg. 10. Cancell. quest. 2. num. 4.* Tertia, quia concessio non perfecta extinguitur morte concedentis, quando non est deventum ad effectum aliquem tendentem in effectum concessionis, ut si per Precistam non sit acceptatum beneficium, & gratia Precum non sit presentata Executoribus, vel Ordinariis, nec fulminatus processus, ut supra dictum est. Quarta, Privilegia deum sunt perpetua, nec expirant morte concedentis, si in vita fuerint sortita effectum, alioquin enim privilegium seu gratia prædecessoris in futuris nondum consummatis, nec inceptis nihil operatur, *per not. Cyn. in L. fin. C. in quibus causis, Restaurus Castaldus tract. de Imperatore. quest. 115. num. 1.*

Quinta

Quinta & postrema, quod privilegium Cæsar, seu precum concessio personalis est respectu Cæsar, ideoque eo mortuo censetur. Preces expirasse, repræsertim, ut dixi, integra, cum ex iis non fuerit jus aliquod quæsitum Precistæ, nec ad rem, nec in re, ex quo huiusmodi expectativa non sit super certo copore beneficii, *cap. 1. §. fin. ibi DD. de concess. præbend. in 6.* ut in præsentia casu accidit, quo Cæsar Matthias iussit provideri Precistæ de proximo vacaturo Canoniatu, & præbenda, qui dictas suas Preces ne quidem intimaverat Abbatissæ & Capitulo dictæ Ecclesiæ B. Mariæ, sicque res erat planè integra, ut mirandum non sit, si morte Cæsar, interveniente, huiusmodi Preces expirarent, dictis iuribus, quibus adde not. DD. in *cap. si dilectus, ubi Abb. n. 6. de præb. Rotæ in una commenda Meliten. coram R. P. D. Dunezero 23. Junii 1614.*

Privilegium Cæsar expirat: quia personale est.

Verum enim verò, dum hæc sub acumen calami committo, occurrunt ecce alia rationes, quæ aliis cedere non videntur: quarum prima est, quod commissio data Cæsar non reguletur ad instar mandati, quod re integra expirat, sed ad instar gratiæ seu privilegii personæ Cæsar facti, quod perpetuò durat nec morte re etiam integra expirat per rationes, & authoritates latius à Francisco Bursato *cons. 29. n. 5. allatas.* Secundò: Quia per nominationem Cæsar res desit esse integra, quia aliquid cæptum, licet nec dum consummatum fuerit, *arg. l. 1. §. cæpisse, ff. de Pollicit. Fely. cap. licet undique, nu. 1. de off. deleg. Bursatus dicto num. 8.* Tertio: Precista per acceptationem gratiæ quantumvis generalem facit ut res desinat esse integra, *Paris. cons. 145. n. 14. vol. 1. Oldrad. cons. 229. Mohed. decis. 354.* Cuius dispositioni videtur etiam allucere observantia, quæ est optima legum interpres, *L. semper in stipulationibus ibi DD. de Reg. iur. maximè cum legislator eam tolerat: nam omnis actus justificatur propter scientiam & patientiam superiorum, Gonzalez ad Reg. VII. Cancell. § 2. num. 87.* Et in dubio Principis gratia censi debet realis & perpetua, *Bursat. cons. 30. num. 4.*

b PER SE VEL ALIUM) Dummodo iste alius habeat qualitates requisitas in d. cap. statutum, *Rotæ decis. 99.* Nota quod Executor, in antiq. quod & probat Staphil. *de lit. grat. in 9. form. Execut.* Nec mirum illos posse subexecutores deputare, cum habeant Iurisdictionem delegatam à Principe, *L. à Iudice, C. de Iudic.* At, quid si vita excedat Executor, vel subexecutor, antequam contulerit, quis exequetur? Recurrendum ad Papam: ut post Anch. in *cap. cum dilectus, col. vi. de Iurepat.* scribit Rebuff. in *forma lit. execut. Mand. Apost.* nisi tamen sub nomine dignitatis alicui commissum esset: tunc enim, quia dignitas non moritur, *c. si gratiose, de Rescript. in 6.* is qui ad eandem subrogabitur dignitatem, exequi poterit, *cap. quoniam, de off. deleg.* Et quemadmodum executor per se, vel alium expectantibus conferre & assignare potest, ita etiam Precista, per se, vel procuratorem acceptare (etiam existenti in eodem loco ipso principali, *Moh. decis. 3. de concess. præbend. intra mensem potest, dummodo tamen habeat ille procura-*

Executor subexecutores substituere potest.

Precista potest per procuratorem accipere etiam si præsentis in loco.

procura-

Facta acceptatione per Precistam intra mensem an Executor possit post mensem providere:
An procurator possit esse Laicus:

procurator speciale mandatum, *Staphil. de litt. grat. tit. de vi & effect. claus. §. sexto* queritur, quem vide, quia dilcutit quaestionem non inelegantem, an facta acceptatione intra mensem per Precistam, & sic tempore congruo, possit Executor providere post mensem? & secutus glossæ opinionem in *Clem. ibi alleg.* resolvit, non posse, cum Executor non possit esse melioris conditionis, quam ipse Papa, cui currit tempus ad conferendum, *ut prob. in c. statutum de preb. in 6.*

Sed an procurator, qui acceptat intra mensem, possit esse laicus, & quid si retinuerit alia Precistæ beneficia; Respondi nuper subsistere ejusmodi acceptationem, & talis erat facti contingentia RABANVS de Lippia Adolelescens nobilis impetratas à Cæsare Matthia (laudatæ memoriæ) Preces Capitulo S. Mauritij insinuavit, quas & Capitulum acceptavit.

Cum post aliquod ab insinuatibus precibus annos beneficium vacaret in mense Ordinarij, misit qui suo nomine possessionem vacantis præbendæ peteret, sciens Seren. Elect. Cæsarearum Precum Executorem decisionem Rotalem habere, qua pronunciatum primum quodque beneficium, quocumque mense vacans Cæsareo Precistæ conferendum.

Qui ad possessionem acceptanda missus fuerat Notarius homo secularis, substitutionis quidem suæ documentum exhibuit, primariam autem Precistæ constitutionem non produxit, nec quod incuria omisa esset, habuit in promptu. Testantur tamen duo viri nobiles adeoque Capitulum Hildesimense universum primariam constitutionem ab se visam esse, ejusque vigore se constituentis procuratores tanquam idoneos admisisse.

Precistæ à Capitulo Mauritano per Notarium possessionem petens, retinuit se in Ecclesia Cathedrali Hildesimensi præbendam habere quæ personalem exigit residentiam.

Nunc queritur 1. An possessionis, adeoque totus Procuratoris actus nullus sit, vel quia secularis, vel quia non habuerit in promptu Precistæ constitutionem, quam ab se visam duo Canonici Cathedrales testantur; 2. An Cæsaris Preces habeant locum in quocumque mense 3. An ratihabito constituentis quæ supervenit diebus quatuordecim post petitionem possessionis, actum salvare possit, cum non intra mensem ad acceptandum præfinitum edita sit? 4. an obstet de alibi habita præbenda; 5. an Precistæ possit reillire à dicta acceptatione & alium Canonicatum in d. Ecclesia vacantem vigore ejusdem nominationis acceptare!

Pro brevi, & succincta resolutione propositæ quaestionis dicitur ad primū illius caput, non obstare intentioni Precistæ, quod procurator constitutus ab eo fuerit Laicus; nam licet Laicis de rebus spiritualibus nulla sit attributa facultas, *c. Ecclesia Sanctæ Mariæ, de constit. cap. decernimus, de iudic.* nihilominus communi DD. calculo receptum est, procuratorem laicum posse adhiberi in negotijs spiritualibus, *Abbas in cap. dilectus de fide instrum. Jo. And. Bal. Arto. de But in cap. Messana de Electio. Fely. in d. cap. dilectus. num. 42. l.*

Precista an possit constituere procuratorem Laicum:

PRIVILEGIUM
 REGULARIUM
 ET
 CONVENTUALIUM
 IN REGULA
 CANCELLARIUM
 APOSTOLICUM
 L. 7
 PRECES PRIMARIÆ
 C. III
 8

42. Io. And. Abb. in cap. accedens, de Præbend. Rota decis. 104. & 148. Io. And. & Francus in cap. quod alicui, de Reg. iur. in 6. Gemina, & Francus in cap. 1. de Procur. Covar. var. resolut. lib. 3. cap. 16. hinc potest pro clerico acceptare beneficium, ut procurator, Io. And. & alij in cap. Accedens, de Præbend. Rota, decis. 11. tit. de rerum permutat. in antiq. maxime cum possessionis acceptatio in nudo facti ministerio consistat, quod rectè etiam per Laicum expeditur, Selva de beneficio part. 3. questio. 55. Neque officit quod originale mandatum constitutionis ad acceptandum procurator ille laicus non ostenderit; quia per substitutionem de sua persona factam, satis apparet de mandato: nam statur assenti, seu attestanti, de mandato, & commissione sibi factis, Tho. Grammaticus voto 15. num. 1. not Bald. in L. iudices, C. de fide instrum. præterquam quod mandatum procurator possit probari per testes, Vantius de nullit. tit. de nullit. ex defectu in bab. seu mandat. numero 70. quales sunt duo isti Canonici Ecclesiæ Cathedralis, qui ab se Visam constitutionem Attestantur

Nec etiam refert quod dictam constitutionem non exhibuerit in tempore, ut puta intra mensis spatium datum Precistis ad acceptandum, tum primò, quia substitutus accepit nominationem in tempore, tum quia accessit principalis ratihabitio, quæ licet intra mensem non intervenerit, nihilo secus subsistit, quia ratihabitio per fictionem trahitur retro, & fingit ratificationem fuisse præsentem loco & tempore actus ratificati: verba sunt Jasonis in L. Si is, qui pro tempore, num. 129. ff. de Usucap. hinc fit, ut mandatum a procuratore receptum licet non producat in tempore, quo fit processus, eo tamen quando cumque exhibito processus detegatur validus, Vantius de nullit. d. tit. nu. 117. præterquam quod conditio purificata possit & debeat retrahi, Decius ad Reg. contractus, nu. 17. in fi. de Reg. iur. Denique, licet clausula hæc in Indulto Precum, PERSONÆ QUÆ INTRA MENSEM &c. importent conditionem, ut intra dictum tempus acceptent &c. nihilominus illa semper resolvi potest re integra, hoc est, beneficio adhuc vacante, Staphil. de lit. grat. tit. de Vi, & effectu claus. vers. Quinto non est omittendum. Ex qua resolutione satis videtur tertium propositæ questionis caput explanatum.

Ratihabitio retro trahitur.

Quo verò ad secundum caput, videtur jam esse extra omnem disputationis aleam, Precistis esse affecta beneficia in utroque mense vacantia, multis de causis, sed potissimum istis, 1. quod in textu Indulti concessionis Precum expressè disponatur de mensibus quibuscumque etiam ordinarijs, in quibus Executores per Imperatorem Nominati conferre poterunt beneficia in dictis mensibus vacantia. Neque obstare Concordata, quia privilegium illud concedendi Primarias Preces multis sæculis antiquius est Concordatis initis inter Fredericum, Principesque nationis Germanicæ, & S. Sedem. Unde non

Precistis an sint effecta beneficia in utroque mense.

H

est veri-

est verisimile eundem Fredericum voluisse aut potuisse renūciare juri pre-
 cum Imperialium antiquissimo, cum juris sit explorati per generalem dispo-
 sitionem nunquam tolli peculiare privilegium, glo. in L. Decurionibus, C. de Si-
 lentia, lib. 12. Gonzalez, ad Regul. VIII. Cancell. glo. 9. §. 2. num. 6. & 7. Cassal.
 decis. 6. super Reg. maxime Imperatori, ut in specie Precum respondit Pa-
 ris. cons. 50. num. 30. vol. 4. Quid, quod dictis Concordatis nominatim, &
 solenniter derogatum sit; ut patet ex Indulto in claus. Non obstantiarum,
 ibi, NEC NON CONCORDATIS NATIONIS GERMANICÆ,
 sic quod nullus videatur in eo relictus dubitandi locus &c. & si esset, majori
 argumentorum falce tolli posset, sed de istis postea, Deo dante, latius in glo.
 verbi CVM IN QVIBVSVIS &c.

Tertij capituli resolutio pendet ex ijs, quæ dicta sunt supra ad primum du-
 bium, verfic. nec etiam refert.

Ad quartum, videretur de jure resolvendum Precista ob stare aliam præ-
 bendam, quam possidet, quo minus possit aliam acceptare vigore suarum
 Precum, per not. Staphil. de lit. gra. tit. Gratia semel extincta non amplius revivif-
 cit, verum considerata clausula nostro Indulto inserta, in §. 4. ibi, ETIAM
 DVO VEL TRIA, VEL PLVRA QVARVMQVE QA-
 LITATIS, ET CVJVSQVE VALORIS BENEFICIA OB-
 TINENTIBVS, videtur non illi ob stare alteram præbendam quam possidet
 in Ecclesia de Hildesheim.

*Clausula
 duxerit
 acceptan-
 dam quid
 operetur.*

Ad quintum, quod licet clausula Indulti DVXERIT ACCEPTANDAM,
 hoc operetur, ut neglecto beneficio primo vacante, secundum, nulli tamen
 alteri debitum, possit acceptare, Staphil. de lit. gra. tit. quib. med. lit. ad benef.
 Exp. §. Tertio expirant, vers. Primo nisi, &c. Imò si male acceptaverit primum,
 possit illo dimisso aliud acceptare, Staphil. d. loco, tamen cum Precista matura
 judicij lance valide acceptaverit beneficium per obitum N. vacans, non po-
 tuit alium Canonicatum vacantem in mense Ordinarij vigore eandem
 Nominacionum afficere aut curare sibi provideri, text. in cap. 1. §. 2. contra. de
 Gemina, Francus, & alij, de concess. præbend. & ratio est, quia gratia ejus semel
 extincta, quæ proinde amplius revivifcere non potuit, per glof. in cap.
 Gratia, de Rescript. in 6. nam in inutili acceptatione beneficii non est præ-
 nitentia aut variationi locus, Tyraquel in L. Boyes, §. hoc sermone, limit. re-
 num. 31. de verb. signifi. maxime cum is qui inutiliter acceptavit, fuit in culpa,
 Tyraquel d. loco. Nam, qui scienter eligunt indignum, amittunt facultatem elec-
 tum eligendi, cap. bona 2. de electio. qua de re vide plura supra in verbo, Quid
 quicumque, & infra in glo. verbi Infra mensem. Accedit, quod debetur ex pri-
 ma acceptatione, non debetur ex secunda, per not. Gomez. ad Reg. de publican-
 dis, vers. nec obster. Cum autem Precista primum Canonicatum acceptave-
 rit per obitum N. vacantem, cum ipse habuerit recursum ad Executorem,
 insti-

PRIVILEGIUM
 REGULARIUM
 ET
 COMMENTARIUM
 IN REGULA
 CANCELLARII
 APOSTOLICE
 L. 7
 PRECES IMPERIALIUM
 G. III
 8

instititque pro collatione & possessione, satis videtur declarasse prædictum Canonicatum ele gisse, *text. in Clem. 1. §. quin etiam ibi Cardinal. & glos. de concess. præbende, Francus in cap. 1. §. ex parte, d. tit. in 6.* Quod si replicetur, datum fuisse Precisæ impedimentum à Turnario collatore, qui alteri dictum Canonicatum contulit, ad ipsius exclusionem, respondebimus, hoc illi non patrocinari, cum habuerit juris remedium ad manum, ut pote Executorum à sua Cæsarea Majest. datum, à quo poterat Collator cogi per censuras Ecclesiasticas, ut sibi de dicto Canonicatu providerent, *Rebuff. ad Concordat. Gallie, tit. de collatio. §. 1. vers. impedimento legitimo cessante* Neque enim impedimentum excusat, cum potest removeri, *Bartol. in l. quibus diebus, ff. de condit. & demonstrat. Flam. Paris. de resignat. benef. lib. 11. quest. 13. num. 28.* Ex quo sequitur dictas Preces expirasse per acceptationem primi Canonici: præsertim cum jam res non sit integra, ut pote Canonicatu iam alteri collato; qua de re latius infra adhuc dicam, *in glos. verbi INFRA MENSEM.*

c CVM IN QUIBVSVIS ETIAM ORDINARIIS) Tametsi non obscure ex verbis textus nostri Indulti beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum includantur in concessione Precum, ortæ tamen sunt variae variis in locis per Germaniam difficultates, an beneficia in dictis mensibus vacantia Precisæ affecta essent. Nam pro Negativa immane quantum argumentorum protulerunt illius assertores, atque in primis pro stabilienda sua opinione proferunt in medium textum hunc Concordatorum in clytæ nationis Germanicæ cum S. Sede: *Idem S. D. N. per quamcumque aliam reservationem, gratiam, expectativam, aut quamvis aliam dispositionem, sub quacumque verborum forma per eum, aut eius autoritate factam, vel faciendam; Non impediet quo minus de illis cum vacabunt de mensibus Februarij, Aprilis, Iunij, Augusti, Octob. & Decembris liberè disponatur per illos, ad quos Collatio, provisio, presentatio, electio, seu quavis alia dispositio pertinebit, Reservatione aliave quavis dispositione autoritate eiusdem D. N. PP. factis, vel faciendis non obstantibus quibuscumque.*

Preces primarias aut habeant locum in mensibus Ordinariis

Ex quo Concordatorum textu hoc argumentum sumunt: Quicquid habet Juris Imperator ad concedendas Preces Primarias, illud habet à Papa: sed Papa juxta præinsertum textum Concordatorum non habet ius conferendi beneficia in mensibus ordinariis, ergò neque Imperator: Neque enim quis plus iuris transferre in alium potest, quam ipse habet, ut in simili dicitur, quod non potest plus esse in causato quam in causante, *Philip. Probus tract. iuris regalijs, quest. 12. num. 5.*

Arg. pro negativa

Ad hoc argumentum respondeo, & quidem ad maiorem Imperatores Romanos à multis iam retro seculis ex privilegio, & inveterata consuetudine à Summis etiam Pontificibus laudata & roborata, idque etiam

Colutio.

PRIVILEGIUM
 REGULARIUM
 ET
 COMMENTARIUM
 IN REGULAS
 CANCELLARII
 APOSTOLICI
 DE
 PRECES PRIMARIAS
 C. III
 8

ante Concordata Nationis Germanicæ cum S. Sede facta sunt, jus habuisse Preces Primarias ad omnes Collatores & Collatrices, qui de beneficiis quocumque modo disponendi jus habet, per univ. sum Rom. Imperium dirigendi pro personis idoneis, ut beneficium unum vacans vel proxime vacaturum, in quocumque mense id contigerit, infra mensem b. d. n. vacationis acceptandum, persona nominata conferatur, quemadmodum nedum ex ipso Precum textu & narratis constat, sed & auctoribus Juris non paucis, qui dicti privilegij mentionem faciunt: veluti Speculator, qui circa annum Christi 1271. floruit, vidisse se scribit, ut tit. de prebend. §. restat. num. 7. ibi Io. And. privilegium bullatum, quod Imperator in qualibet Ecclesia Germanicæ possit facere recipi unum &c. Similiter Jo. Monach. in cap. 2. de prebend. qui circa annum 1300 floruit, & Restaurus Castaldus, Anto. Corfetus, alijque non pauci, qui de avorum memoria scripserunt, dicti privilegij non infrequentem mentionem faciunt. Quocirca cum tempore hujusmodi inveterata consuetudinis diu ante dicta Concordata S. Pontificis potestas restricta non fuerit ad certos menses, is procul dubio hanc Imperatorum consuetudinem potuit in omnibus mensibus indistinctè roborare & confirmare, prout confirmasse censendus est, cum super eo de aliqua restrictione non appareat. Quò fit ut ista consuetudo plusculis seculis continuata, & à S. Sede approbata, postea per Concordata inter eandem S. Sedem, & inclitam Nationem Germanicam subsecuta minimè limitari poterit, aut Jus Imperatori questum auferri: quod jus Imperator non habet simpliciter post Concordata, sed diu ante illa originem habuit. Atque inde ad minorem respondeo, dato non concessio illam veram esse (cum illius contrarium Rotæ sæpiùs judicaverit, videlicet Papam sibi per Concordata manus non sigasse, sed in mensibus Ordinariorum cum illis concurrere, illosque prevenire posse, prout etiam in specie in Indulto Casares alternativis provisionibus Ordinariorum derogatur) id non intelligendum esse de Jure, quod Imperium & Imperatores Pontificibus concedentibus ante dicta Concordata habuerunt, nec illud privilegium seu confirmationem consuetudinis antiquioris præcedentis, per subsequèntia Concordata sublatum, & restrictum esse. Unde manifestè apparet, aliud in Imperatore, & Imperio esse, quorum jus antiquius est ipsis Concordatis, nec illis post Concordata demum à Papa concessum, sed antea illud obtinuisse eo tempore, quo Papa potuit in omnibus mensibus indistinctè beneficia conferre. Atque secundum hanc resolutionem paucis ante annis non pauci Jurisconsulti nostrates responderunt, & imprimis Eximius vir D. Gaspar à Rupe, J. U. D. & Schabinus Leodien, neque non Serenissimi Principis Electoris Colonien. à consilij intimis.

Adia Sov
 hinc

Succedat alia solutio, quòd per dicta Concordata nequaquam censetur derogatù prædictæ antiquæ consuetudini conferedi Preces Primarias personis idoneis.

idoneis: quia illa nihil aliud continent, ut refert Simonett. *tract. de reservatio-*
quest. 1. num. 4. quàm extravagentis Execrabilis, & ad regimen, moderatio-
 nem cum peculiari retentione reservationum à jure communi duntaxat præ-
 scriptarum, & insuper restituitur ordinarijs facultas conferendi beneficia,
 quæ antea per dictas reservationes erat ipsis ablata, ut præter Simonettam
dicto loco, respondit D. Wames, *consil. 255 nu. 5. & consil. 262. in fi.* Abb. *in cap.*
super eo, de off. delegari, & in cap. final. de pe. & remis. Lud. Ro. *consil. 237.* Creseët.
de cas. 10. de privilegijs, atque ita interpretandus est præinsertus dictorum Con-
 cordatorum textus: per quem nullo modo sublatum censerit debet privile-
 gium Imperatori concessum Preces Primarias conferendi in toto Imperio:
 eam illius nulla planè fiat mentio, ut debuit fieri, nam aliàs per generalem
 dispositionem numquam tollitur peculiare privilegium alicui concessum, nisi
 illius specialis fiat mentio, per gloss. *quam ad hoc citant omnes in l. 3. C. de silentia-*
rijs, lib. 12. Simonett. *tr. de reservatio. quest. 99. & 87. n. 2.* ubi dicit illud maximè
 procedere, quando tale privilegium concessum est, ob remunerationem, ut
 hic ob benemerita Cesaris, ut habetur initio Indulti. Atque ita fuit resolutum
 in una Leodien. *Canonicatus, de anno 1596 coram illustr. Blanchetto, teste Gon-*
zalez ad Reg. VIII glo. 9. §. 2. nu. 7.

Accedit, privilegij revocationem nequaquam præsumi nisi de illa aperte
 constet, ad cujus probationem plena exactaque fides facienda est, *Mench lib. 3. Solutio*
6. de præsumpt. nu. 7. ubi dicit revocationem privilegij & concessionis facta à
 Principe non præsumi, ne se ipsum corripuisse, & voluntatem mutasse præ-
 sumatur, ut respondit Dec. *in consil. 168. col. 2.* Alciat. *respon. 19. nu. 4.* Cravet. *consil.*
21. in fi. & Paris. consil. 61. in fi. lib. 2. & consil. 50. nu. 30. vol. 4. Ubi scribit in specie
 Precum Imperialium, etiam si Reges aut Regina in generali Pontificis con-
 stitutione nominentur, non venire Imperatorem nisi specificè exprima-
 tur.

Sed nec illud silentio involvendum est, non videri Imperatorem Frede-
 ricum per Concordata initia cum S. Sede voluisse insigni huic privilegio, a-
 deoq; Juri successoribus suis illius ratione competenti præjudicare: Juras e-
 nim proprijs renunciatio non præsumitur, sed ita capienda est interpretatio,
 ut illa excludatur, per Not. Tyraquel. *in leg. si unquam, in præfatione, nu. 128. cum se-*
quens. C. de revocan. donat. Masc. ar. de probationibus, concl. 1263. ubi scribit renun-
 ciationem dici quandam dilapidationem, nec illam unquam præsumi, adde
 Anastas. *Germon. tract. de Indultis Cardin. §. Volumus autem.*

Rursus, objiciunt contraria sententiæ authores argumentum istud: Papa
 in privilegio dato facultati artium Lovaniensi, vult quod facultatis Nomina-
 tiones præferantur precibus Imperialibus. Sed nominationes facultatis ar-
 tum Lovanien. non admittuntur in mense ordinario, obstantibus Concor-
 datis

dati Nationis Germanicæ, ergò multo minus Preces Imperiales. Vel istud: Papa præfert Nominationes Lovaniensium Precibus Imperialibus: sed Nominationes Lovanien. non habent locum in mense ordinario propter Concordata Nationis Germanicæ, ergò neque Preces Imperiales.

Solutio.

Respondetur regulariter in Indulto Imperatoris expressè & nominationes derogari quibuscumque Nominationibus; cæterum quod Nominationes non admittantur in mensibus ordinarijs, inde est, quia Papa id non voluit, sed contrarium in Indulto facultatis nominandi expressè statuit, idque optima ratione, cum Concordata sint antiquiora dicto Indulto: Papa enim quoad ejus fieri potest non censetur velle derogare Juri Ordinarij, cum quibus licet concurrat in collatione, tamen non debet contra rationem alijs potestatem conferendi auferre, *Simonett. de reservat. quest. 5. n. 5.*

*Aliud
arg. pro
negativo.*

Insuper obijciunt, Juri quæsitio per litteras seu concessiones Apostolicas tam de jure communi, quam per Regulam Cancellariæ 15, non derogatur: ergo neque Preces Imperiales quæ à Papa procedunt, & omnem suam auctoritatem habent, debent, nec possunt impedire aut extrudere eum qui habuerit Nominationem, seu Collationem Capituli vel alterius Ordinarij, acceperitque possessionem antequam ipsæ Preces fuerint debito modo insinuatæ.

Solutio.

Argumentum istud non impugnat Preces Imperiales quo minus in mense Ordinarij admitti debeant, sed saltem potestatem Ordinarij non esse ligatam, antequam debitè insinuatæ fuerint, quod forte facilius admitti poterit, prout etiam valet collatio Ordinarij antequam ipsi mandatum de providendo alicui à S. Pontifice concessum insinuetur. *Glos. 2. in cap. fin. de præb. cap. si capitulum, cap. si soli. de concess. præbend. in 6.* licet secus esset, si Pontifex et ipsa jam Canonicum aliquem creasset, & mandasset illi provideri de prima præbenda vacatura, tunc enim etiam ignorantis Ordinarij manus ligatæ forent, *Cap. si postquam, de præb. in 6.* Quod in Precibus non fit, sed tantum provisio in futurum mandatur nullo jure de præsentibus Precibus collato.

Verum enimvero, illud multarum resolutionum instar esse videtur, quod ex ipso Precum Imperialium textu disertè constare dicitur, Preces Imperiales dirigi ad Ordinarios quocumque mense vacaverint, & prædecessorum Imperatorum precibus hætenus reverenter paritum esse, testantur plurimorum exemplatum Leodij, tum passim in Germania etiam in Collegijs quæ præsentem reformatam, ut vacant, religionem excolunt, ut certè Ordinarij Germanicæ, qui Orthodoxam profitentur religionem, multo magis admittere debeant in suis mensibus Primarias istas Preces, multis retro sæculis aliis quia à suis decessoribus receptas: quas etiam in suis ditionibus admisisse Seren. Electorem Coloniensem Principem, & Episcopum nostrum omni laude dignissimum, omnibus pernotum est. Cum itaque observantia ævi nostri, & antiqui

antiqui differentiam mensum in Precibus Imperialibus non admiserit, illa nunc non debet induci, vera enim interpretatio sumitur à practica, seu ab eo quod fieri consuetum est, L. Minime, ff. de leg. cap. dilectus. de consuetudine, ac idè dixit Baldus, per textum in l. illud de excis. Tutor. quod ab antiqua practica recedendum non est, Restarus Castaldus de Imp. quest. 24. nu. 2. Imò licet jus illud Imperatorum non foret satis fundatum, tamen ab Imperij membris, & subditis Preces non debent sperni, maximè cum ad Preces Archiepiscopales hætenus collationes in mensibus Ordinariorum denegatæ non sint, ut sine insigni injuria, id contra Imperatorem, & antiquo Jure Imperij & Pontificis utentem tentari vix posse videatur. Est enim juris explorati, possessionem immemoriam juvare possessionem donatam, Bald. in l. Ius ejus. C. de Probat Philipp. Probis ty. Jur. Reg. q. 51. Savè, si contra expressam Indulti Pontificij, & precum Imperialium dispositionem soli menses Pontifici reservari Precibus includerentur, nihil opus aut necesse foret Capitula aut alios Ordinarios pro Collatione adire, sed illa directè ab ipso Pontifice, vel executoribus à S. Sede deputatis dari fieri posse, nec factio Ordinariorum in casu hoc aliquo modo opus foret, eoque casu Archiepiscopis, & alijs Principibus, qui Indulta specialia habent conferendi beneficia in mensibus Pontificijs vacantiæ, per ejusmodi Preces injuria aliqua fieri videretur, quod ipsis solis conferretur per illas Preces facultas utendi in suis Indultis vacantiæ in mensibus Apostolicis conferendi, & reliquis inferioribus plena libertas post supradictam inveteratam consuetudinem Precum Imperialium per Concordata autoritate & interventu Imperatoris certis mensibus obtenta idem faciendi remaneret.

Denique & postremò sacrum Rotæ auditorium (quo nullum est toto in orbe præstantius, propter multiplicem virorum prudentiam de causis sæpe numero disputantium concursum, quorum mutua, & frequentes disputationes & inter agendum actiones eminentem illis parium scientiam rerumque omnium experientiam, teste Ludovico Gomel. in præm. Reg. Cancell. quest. 2. vers. 4.) proponente R. P. D. Coccino 4. Maij 1618. viro ab eruditione, singularique prudentia & animi (quod rarum est in ejusmodi dotibus) modestia commendatissimo, resolvit, in mensibus etiam ordinarijs Primarias Preces locum habere, neque illis obstare Concordata nationis Germanicæ. Ut autem illius notitia omnibus tam Ordinarijs, quam etiam Precistis, quibus potissimum hæc scribuntur, innotescat, libuit decisionem ipsam de verbo ad verbum hic attexere. Sanctiss. D. N. Sacra Casarea Majestati concessit Indultum, ut vocant, Primariarum Precum, per quod eidem datur facultas, ut nominare possint ad prima beneficia vacatura, dummodo in generali vacatione quatuor beneficia contineantur: unde dubitavi an in dicto Indulto comprehendantur vacationes in mensibus Ordinariorum, ita ut nominari possint beneficia in dictis mensibus vacantiæ acceptare: & Domini affirmative responderunt, quo ad loca, quæ comprehenduntur in dicto

in dicto Indulto, de quibus Crescent. decif. 3. de præbend. Sarnen. decif. 8. in manu script. Ratio resolutionis fuit, quia in dicto Indulto in versic. hinc est. s. m. indel. sit. quod si Imperator quibusvis Collatoribus seu Collatricibus quorumcumq. beneficiorum Ecclesiasticorum &c. Preces porrexit pro aliqua persona ad beneficium aliquo a nominata, dicti Collatores, vel Collatrices dictis Precibus parere cogantur, & propterea cum Indultum loquatur de quibusvis Collatoribus &c. comprehendit tam ordinarios, quam extraordinarios. glo. in Clem. 1. vers. quodcumque, de vita & honest. Cler. Crescent. decif. 20. nu. 2. de præbend. & beneficia vacantia in mensibus ordinarijs quia nihil est aliud parere Precibus ad favorem personarum nominatarum, quam facere collationem dictis personis ab Imper. nominatis, ut in individuo dixerunt Specul. de præbend. & dignit. §. restat. nu. 7. & ibi Jo. And. littera C. & in cap. is cui, n. 1. eod. tit. in 6. Uterius hoc evidentissime probatur, quia in eodem Indulto in vers. quod quicumque &c. disponitur ut quicumque executores per Imperatorem nominati, possint conferre beneficia, etiam Collatoribus Ordinarijs per concessionem Apostolicas aut litteras alternative aliaque privilegia quæcumq. illis competentia aut alijs quibuscumq. mensibus vacaverint. Quibus verbis nihil clarius dici potuisse videtur, ad ostendendum, quod huiusmodi Indultum comprehendit etiam beneficia vacantia in mensibus Ordinarij, cum alias dicta facultas frustra Executoribus ab Imperatore nominandis concederetur: Quod etiam magis confirmatur ex verbis immediate sequentibus, ubi talis facultas extenditur, etiam si beneficia fuerint Sedi Apostolica reservata, præterquam per Extravag. ad Regimen, cujus dictionis, etiam, natura est exprimere casum magis dubitabilem, & implicare minus dubitabilem. Doctor. in l. quod si patris, C. unde liber. Igitur signum est, quod minus erat dubium comprehendis beneficia non reservata, & quæ sunt de collatione Ordinarij, & sic in mensibus Ordinarijs vacantia.

Nonobstant Concordata Germaniæ, cum illis nominatim & expressè prout requiritur fuerit devotum Et ita conclusum 4. May. 1618.

An Preces
afficiant
beneficia
in in di-
cesi Leo-
dien. in
mensibus
Ordina-
rijs.

Atque hæc quidem indubitata sunt in Germaniâ, neque etiam Germani, ut existimo (nisi quis fortè fluctus in sympulo excitare volet) reluctaturi sunt: Sed utrum usquequaq. exploratum sit in Diocesi ista Leodiensis, mihi hic aqua hæret, propter inferiores Collatores, qui nituntur constitutione Eugenij IV. de data anni 1432 quam speciali sua constitutione confirmavit Pius II. anno 1458. & postea Sixtus IV. anno 1479 quæ quidem constitutio pluribus annis præcedit Concordata nationis Germanicæ; Ea enim constitutio inter inclitam Nationem Germanicam, & S. Sedem pactum, conventumque est, nimirum liberam relinqui collationem Episcopo Leodien. alijsque Ordinarijs Collatoribus, eorumque successoribus canonicatum, beneficiorum &c. quæ perpetuis futuris temporibus in Februarij Aprilis, Junij, Augusti, Octobris, & Decembris, vacare contingerit, dummodo illa dispositioni Apo-
stolicæ

stolica per modos reservationum in litteris Eugenij expressos, generaliter reservata non sint decernentes irritum, & inane &c. Ex quo inferunt, cum duobus his privilegijs muniti sint Leodien. utpotè Eugenianæ constitutionis, & Concordatorum, Indultum Casareum, quod facultatem Casari nominandi, seu nominationes Primarias concedendi ad beneficia in toto Imperio existentia impertitur, minus illos afficere, cum Pontifex in illo, etiamsi Concordatis derogarit, non tamen derogavit dictæ constitutioni Eugenianæ est enim juris non incerti, ut duobus impediementis existentibus, uno sublato, remaneat aliud, *cap. Pastoralis, de privilegijs, cap. ex tunc, de Aucto. & usu pallij, Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. glo. 13. in pr. nu. 93.* præsertim ubi adest clausula irritans, ut in dictis constitutionibus, quæ clausula irritat omnes & quascumque alias constitutiones quorumcumque tenorum, & quascumque derogatorias clausulas continentis &c. Sed quid ad Resolutionem Rotæ suæ præscriptam? quid ad clausulam derogatoriam constitutionum quarumcumque quandocumque editarum & edendarum? quæ habetur inter clausulas hujus Indulti derogatorias; quid quod Papa potest revocare privilegium per Sedem Apostolicam concessum, etiamsi privilegium habeat clausulam derogatoriam? *Card. Tuschus Tom. 6. præct. conclus. conclus. 751. nu. 58.* Itaque cogitandum, sed ex usu recip. esset, si S. D. N. super eo confuleretur per aperitionem oris ut loquimur. Est enim Principis sua privilegia interpretari, ut notat Decius & alij in *L. Neratius, ff. de Reg. jur. Gabriel. cons. 182. num. 14. & seq. Card. Tuschus tract. præct. conclus. tom. 6. conclus. 737.* maximè cum non desint exempla antiqua & recentia utramlibet sententiam confirmantia, licet alioqui non exemplis, sed legibus judicandum sit. *L. nemo, C. de senten. & interloc. om. iud.*

d AVT PER LITTERAS ALTERNATIVAS) Puta per Reg. VIII. Cancell. de Reservatione mensium Apost. & alternativa, per quam dantur Episcopis illam acceptantibus, & residentibus sex menses ad conferendum beneficia in suis Ecclesijs vacantia, & sic Papa derogat litteris alternativis, alioquin beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum non fuissent affecta Preclitis, quod multi asserere voluerunt, sed frustra, ut patet, & latius ostendi supra in glos. cum in quibusvis,

VACAVERINT) An Preces habeant locum in quacumque vacatione, seu in beneficiis quovis modo vacantibus? & an in beneficiis reservatis? Pro elucidatione prioris dubij sciendum, præter communem vacationis modum, qui est per obitum, aliam esse de jure & de facto, ut in *cap. 2. de concess. præbend.* etiam de facto solum, & non de jure, quia nimirum beneficium non est liberum, eò quòd Collatarius non sit adeptus possessionem, & dependet ab ipsius voluntate, *cap. si tibi, de præbend. in 6.* aliam denique esse vacationem de jure tantum, ut quia incumbit possessioni colorata, de quo est casus in *cap. cum in nostris*

Leodien.
duplex
privilegio
munitis
sunt.

Preces an
habeant
locum in
quacumque
vacatione

nostris, de concess. præbend. Ex quo patebit resolutio dictorum dubiorum, nimirum ut beneficia vacantia de jure, & de facto Precistis sint affecta, exceptis tamen iis, ex quibus resultat reservatio, Extravag. ad Regimen. Nam verbum *vacare* adaptatur cuicumque vacationi, *L. si quis sic stipuletur, ff. sol. matr. glo. in cap. si propter, de Rescript. in 6. Bald. in cap. Ex parte 1. ubi textus, col. 2. de off. delegat.* Itaque beneficia ipso jure vacantia, videlicet per contractum matrimonij, ingressum religionis, per Promotionem, aliisque modis quos complexus sum glof. VIII. Ad Reg. VIII. Cancellariæ, Precibus Cælaris erunt affecta.

e **INTRA MENSEM**) Disponitur hic, ut Precistæ intra mensem à die vacationis beneficiorum acceptent, & merito: Nam diutina Ecclesiarum vacatio, dispendiosa est, *cap. quam sit, de electio* Itaque debet intra mensem per se vel per procuratorem ad id speciale mandatum habentem acceptare. Sed an per laicum? an per substitutum? dixi supra in glof. *per se vel alium*. In quo tamen adhuc adverte, elucidando d. glossam, substitutum à procuratore censeri procuratorem, *cap. 1. §. cap. in qui, & cap. si duo, de Procurat. in 6.* & censeri à Domino constitutus, quando à Domino habet speciale mandatum, alioquin non, *Rota decis. 146 in ip. substitutus, de Procurat. in No. & decis. 464. etiam in no. per textum, in L. item eorum, §. si Decuriones, ff. quod cuiusque uni. nom. & decis. 414 & 454. etiam in No.* Itaque si Procurator non haberet potestatem substituendi à Domino, non valeret acceptatio ab illo substituto facta. Sed quid si substitutus, aut alius non habens mandatum speciale ad acceptandum, acceptet, an tum sufficiat Precistæ ratihabitio? sufficiet; dummodo sit facta ratihabitio intra tempus ad acceptandum, *Covar. var. resol. lib. 3. cap. 11. nu. 5.* Nam in his quæ mandatum speciale exigunt ratihabitio locum obtinet, & admittenda est, *text. in c. ult. de iur. iur. Alex. cons. 78. lib. 5. Felx. in cap. sicut 2. de Simoniæ, l. si quis mihi bonis, §. iussum ff. de acq. hered. Rebuff. tract. Nominat. quest. 14. nu. 176. quem etiam vide nu. 177. ubi insuper querit, an inhabilis possit conliti procurator ad substituendum habilem, quam questionem diversis solvit distinctionibus, & n. 178 & 184. ubi querit quid de conjuncta persona, & de Procuratore dato ad acceptandum & resignantum, si postea collatum fuit nominatio beneficium, an talis constitutus procurator possit resignare, vel permutare eum consule, nolo enim scedas istas subitaneas inventis aliorum replere. Itaque regredior unde diverti, & quero, à quo tempore mensis iste datus ad acceptandum incipiat currere? & videtur quod à tempore publicæ vacationis in loco vel Ecclesia beneficii vacantis, per text. in Clem. 1. de concess. præbend. Bellam. conclus. 574. Quod tamen intellige, nisi Precistæ probaretur absentia, vel similis causa, quæ iustam ignorantiam causam præberet, quæ de re videatur Mascard. de probat. conclus. 1100. & 880. Menoch. lib. 6.*

*Precista
an per
substitu-
tum opta-
re possit*

*Ratihabi-
tio Preci-
stæ quan-
do valeat,*

*quæ
tempore
mensis
datus,*

*lib. 6. præsumpt. 23. & de arbitrar. iud. casu 186. Alex. Moneta de Opt. Can. cap. 6. conclus. 2. per totum. Sed an Precista possit acceptare beneficium post mensē à tempore vacationis, si res adhuc sit integra, hoc est, si beneficium adhuc vacaverit, & necdum sit alteri collatum; Staphil. de litt. grat. tit. de vi & effectu, vers. 5. non est omitendum, videtur tenere affirmativam, sed satis vacillante manu, quam confirmo hac ratione: Per Casareas Preces non agitur de novo jure quærendo, sed de quæsito per Nominationem conservando: Ideoque acceptatio invalida dispositionem facultatemque acceptandi non confundit, *L. matrimonij causa, ff. Qui & à quibus.* Verum, res jam videtur extra controversiam propter clausulam non obstantiarum hujus Indulti tibi: & diligentis per acceptantes desuper faciendis &c. alias essemus in conflictu opinionum, per not. Staphil. d. tit. Jo. Nicol. Gemontij tract. de grat. expectat. cap. 6. num. 14. & seqq. Nihilominus si non essent istæ clausulæ derogatoriæ, existimarem Precistam excidere à suis Precibus, qui intra mensē per se vel alium non acceptat: quia qui non acceptat intra tempus, non dicitur observare formam, Bald. in Auth. quæ applicatio, in fin. C. de Precibus Imper. offer. text. in *L. scire, §. consequens, ff. de excus. tut. Modern. Parisiens. ad consuet. Paris. §. 13. glo. 10. num. 4. & per consequens actus est nullus; Rebuff. tract. nominat. questio. 16. num. 6. atque ita secundum Impetrans præferretur primo Impetranti, præsertim quando est in notabili negligentia ad præsentationem sui juris, Ruzau tract. iuris Regaliorum, privileg. 4. dicitur autem quis constitutus in notabili negligentia, quando primus Impetrans permittit, ut præbenda vacans conferatur secundo Impetranti, ita quod proceditur ad executionem illius collationis, cap. tibi, qui, de Rescript. in 6. cap. si Clericus, verbo negligenter petere distulerit, de præbend. in 6. Ruzau tract. iuris Regaliorum, privilegio 4. vel quando est tempus specialiter constitutum, ut hic, textus in Clem. una, verbo intra mensē, de concess. præbend. Fel. in cap. Sin autem, de Rescript. quia quando quis tenetur ad factum limitato tempore, si non facit, probatur negligentia, *L. 3. §. si ad diem, ff. de re militari, L. 2. §. sed si quis, ff. si quis cautio.* & Impetranti incumbit onus probandi acceptationem in tempore factam, quia, ubi certum & limitatum vel alias qualitas est fundamentum intentionis, sive actoris, sive rei, oportet quod illud tempus, & illa qualitas probatur per eum, qui se in illa fundat, Bart. in *L. non solum, §. sed ut probari, ff. de oper. No. nunciat.* Ex quo igitur in Indulto datur pro forma mensis spatium ad acceptandum, videtur quod post illud acceptare non possit, arg. *L. cum prætor, ff. de iudic.* & dato quod post mensē, inquit Staphil. d. tit. re adhuc integra, posset acceptare, tamen Executor ipsi providere non posset, obstante forma mandati, & pro hac parte inclinatur Rota dicta decisione 34. Nota quod**

An Precista possit acceptare post mensē, si res sit adhuc integra.

ubi Impetrans, in antiq. In quo tamen subsisto. Videatur Staphileus, dictor. de vi & effect. claus.

Dubitatur ulterius in eleganti, sed sinuosa questione, an si Precista sit negligens in acceptando primam vacantem, possit nihilominus petere secundam nulli adhuc debitam; lucis causa, finge Petrum Precistam pure, & simpliciter intra mensem accepisse, & ab illa acceptance expressè vel tacite resiliisse, præbendamque aliam ex nova vacatione in vim earundem Precum accepisse, an potuit? Articulus iste acriter nuper fuit discussus in una Precum Paderbornen. & Hildesien. sed quia talis est ut ex Indulti verbis, aut illius dispositione decidi nequeat, recurremus ad juris nostri dispositionem, quam si pensulatè attendamus, non dubiè propositam quæstionem pro negativa resolvemus. Ecce imprimis jure civili statutum est variationem impermissam esse, de quo est textus in *L. Is, qui Stichum, ff. de procur.* ubi se is qui Stichum vel Daniam utrum eorum ipse vellet, stipulatus, & ipse aut procurator ipsius, cuius factum ratum habuerit, alterum petijt, stipulatio consumpta est, id est, alterum petere non potest, & in *L. servi electione, in princ. ff. de leg. 1.* ubi servi electione legata semel dumtaxat optare possumus: cui legi consonat textus in *L. apud Ausidium, ff. de Opt. legata*, ubi si ita legatum sit, vestimenta sumat quæ velit, deinde antequam ea sumeret, alia se velle dixisset, mutare voluntatem eum non posse: quia omne jus legati prima testatione consumitur: textus etiam in *L. si is à quo, §. ult. ff. ut in pos. leg.* ubi si semel satisfatum fuerit, caveri rursus non est necesse, etiam si fortè dicatur egenos fidejussores esse datos &c.

Hinc fit ut omnis dispositio in dubio restringatur ad primum actum, text. in *L. cum, qui Calendus, ff. de verb. oblig.* & in *L. si duo, §. 1. de verb. signif.* Ex quo etiam sequitur, ut qui semel intentionem suam saltem facto declaravit, non liceat ei amplius variare, *L. Paulus, ff. rem ratam haberi.* Atque hæc quidem ex jure civili deducta, confirmantur sacris PONTIFICUM sanctionibus, & imprimis text. in *cap. si Clericus in princ. de præbend. in 6.* ubi si simpliciter mandatum fuerit à sancto PONTIFICI alium provideri de beneficio, vacaturo intelligitur de primo, ita ut si pro quo mandatum fuerit, negligens fuerit in primo beneficio petendo, consumpta extinctaque sit ea gratia ut ex eo text. notant Dominicus Francus & alij: alludit text. & glol. in *cap. gratia in verborum eligas, de Rescript. in 6.* ubi dicitur, si quis semel unum beneficium elegerit, consumpta erit electio, nec poterit aliud eligere, per *cap. ult. d. tit. & cap. 1. de postulat.* & ibidem Archidiaconus, in d. *cap. gratia col. 2. versic. sed quid si unum elegerit.* Ex eodem fonte procedit, quod imbibit glossa, in *cap. quia cunctis, in verb. causa, de concess. præbend. in 6.* Rescriptum de providendo alicui de dignitate vacante quam

Quid si Precista negligat petere primam, an possit postea secundam nulli adhuc debitam petere.

Variatio reprobat.

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIUM
IN REGULA
CANCELLARII
APOSTOLICI
L. T.
PRECES IMPETRARIÆ
LIB. III
8

quam is duxerit acceptandam, intelligitur de prima, non etiam de secunda, nisi ex causa, tanquam scilicet consumpta sit ea acceptatio prima per eum facta, d. cap. quia in cunctis, & l. apud Iulianum, ff. de Opt. Legata, Tiraquell. ad legem Boves, §. hoc sermone, nu. 55. de verb. signif. Insuper adducitur textus in Clem. 1. de renunciat. ubi electione semel facta liberum non est eligentibus variare; ut nec ijs qui in Ecclesia jus & facultatem nominandi habent, si semel nominaverint, variandi potestas non conceditur, *glos. in cap. canovas, de off. ordin. arg. Co. ras. de off. Electio. part. 4. cap. 6. nu. 10.* Similiter si absentis beneficium sit collatum, ex illius acceptatione jus illi quaesitum est, *glos. in cap. si tibi absentis, de prab.* adeo ut in præjudicium tertij variare, voluntatemque mutare non possit: Nam quoties ex voluntatis mutatione alteri impedimentum vel detrimentum affertur, variatio reprobatur, & eo casu obtinet Reg. juris: Quod semel placuit, amplius displicere non potest, *cap. mutare, de Reg. juris in 6.* Maxime Ecclesiasticis, quos decet esse constantes, & non Protheo mutabiliores. Ex quibus omnibus abunde firmatam atque stabilitam esse existimo negativam quam proposui, sustinuique opinionem. Quam tamen limito imprimis cum Tiraquello in d. l. boves. ut non procedat, quando non valuit primus actus, quia tunc reiterandus est: nam dispositio loquens de acta, intelligitur de primo qui valuit, *text. in lib. qui per salutem, ff. de Iuricor. Fely. in cap. 2. de Treuga & pace.* Secundo, nisi acceptans non possit consequi id quod accepit, *Hofstien. cap. quia in cunctis, §. pen. de concess. prabend. in 6. arg. lib. 2. de Opt. legata, l. maritus, §. ff. de Adulte.* Tertio, nisi acceptans protestetur in sua acceptatione, quod non intendit acceptare nisi quatenus de iure sibi debeat, & in quantum possit pacificè adipisci possessionem, *glo. pragmat. sanctio §. ita tamen quod, verbo nominatorum, de collat. arg. l. si debitor, ff. quib. mod. pig. sal. Arnoldus Ruzens tract. juris Regalium privileg. 21.* quam protestationem si interposuisset Precista ille Hildesienfis, melius sibi haud dubiè consulisset. Itaque prudentior fuit Precista ille Paderbornen. cui sua Cæs. Majestas Primarias Preces concesserat ad primam vacaturam præbendam in Ecclesia Paderbornen. Ac quia casus iste, quem mihi communicavit magna cum eruditionis, tum prudentiæ vir Arnoldus Aldenhovius. Ser. m. Principis Electoris Colonienfis à consilij intimis elegans est, & aliquando adhuc usuenire potest, illum ita uti accidit in medium producam: Cæsar Matthias accepto Indulto Pontificio concessit primarias Preces Joanni ad primam vacaturam in Cathedrali Paderbornen. quas idem Joannes insinuavit in tempore Capituli occurrente demum in mense ordinario vacatione præbendæ, idem Joannes illam acceptavit, verum hæc lege; si Preces locum obtinerent in mense ordinario, petijtque sibi ejusdem præbendæ possessionem tradi, deque fructibus responderi. Non obstante illa Precista acceptatione accidit Capitulum ad nominationem Turnarij

Variatio
quando
locus sit.

Cæsar Preces
concessit
Ecclesia
Paderbornen.

narij conferre Petro, cui dictato per Joannem iudicio, moritur interea alius
 Canonicus dictæ Ecclesiæ, etiam in mense Ordinario, cuius præbendam di-
 ctus Joannes jam informatus Preces etiã ordinarios mentes copere, acceptat,
 & quidem simpliciter. Itaque dubitatur utra acceptatio esset præferenda, &
 an variatio Joannis huic proviso nocere debeat, quoad primam; Ratio dubi-
 tandi est, quod per assentionem incompatibilis vacet primum, *c. de multa de*
præbend. videturque tacitè renunciare acceptationi primæ, *glo. in Clem. gratia,*
verbo renunciare, de Rescript. Decidendi ratio, quod incompatibilitas beneficij
 non est causa, cur habenti tale, alterum conferri non possit: cum etiam iure
 veteri, quo dignitatum & curatorum accumulatio cum majore odio, &
 præcisus prohibetur incompatibilitas, *d. cap. de multa, Extravag. Execrabilis,*
 nullum faciat impedimentum in acquisitione, sed duntaxat in retentione, ut
 nimirum post acquisitum incompatible, aliud ejusdem aut diversi generis in-
 compatible acquiri quidem possit, sed ita ut acquisito posteriore cum effe-
 ctu, id est, pacificè, prius ipso jure vacet, *Vvames. cons. 244. nu. 7. vol. 1.* At ve-
 rò in factò præsentis quæstionis, cum D. Joannes duntaxat acceptaverit pri-
 mum cum protestatione & conditione, si & in quantum Preces in mensibus
 ordinariis valerent, profecto nihil re ipsa assensus est, saltem, ut ex accepta-
 tione secundæ præbendæ induci possit incompatibilitas, ex qua eliciatur
 renunciatio primæ: quod enim pendet, inquit **I C.** non est pro eo quasi sit,
L. Is damnus dat, §. quod pendet, de reg. iur. Itaque cum non possit Joannes esse
 effectus secundæ acceptationis gaudere, maximè in præjudicium Petri provisio de
 secunda, nulla videtur ratio suadere, ut effectus prioris acceptationis si nullus
 sit: Restrictio enim ad primum actum locum non habet, quando quis in
 primo actu suo nulla sua culpa fuit deceptus, tunc enim ad alium accedere aut
 redire potest. *Tyraquel. ad d. lib. Boves §. hoc sermone, ff. de verb. signif.* Atqui in
 præsentis casu, nulla potest imputari culpa Domino Joanni, propter errorem
 juris dubij, an Preces deberent & possent locum obtinere in mensibus Ordina-
 riorum, de quo adhuc sub Judice lis est: nam error juris valde dubij æqui-
 paratur errori facti, qui excusat, ut resolvit meo tempore *Rota coram R. P. D.*
Coccino in un. v. iseten. Canonatus super incompatibilitate Mercurij, 16. Novem. 1611.
per Fely. in c. de quarta de Prescript. nu. 27. Capyc. decis. 10 nu. 20. Covar. c. posses-
sor, parte 2. §. 7 n. 9. vers. Tertia conclusio de Reg. iur. in 6. Neque moveat quod
 Pontifex in suo Indulto reliquerit in arbitratu Precistæ, acceptandi quando-
 cunq; & quodcunq; maluerit, aut duxerit acceptandum: quia ex eo non infer-
 tur Precistæ dari facultatè variandi, præsertim re nõ integra, ut in præsentis casu
 ex collatione D. Petri facta: nã clausula quod duxerit acceptandũ aliud nõ tri-
 buit Precistæ, nisi ut possit acceptare primũ si velit; sin aliter, secundum possit
 expectare, illudq; acceptare, si nec istud, tertium, & sic de ceteris quod si semel
 unum acceptarit, ex eo nondatur ei variandi facultas, juxta conclusionem
 per

PRIVILEGIUM
 REGULARIUM
 ET
 COMMENTARIUM
 IN REGULAM
 CANCELLARII
 APOSTOLICE
 S. S. C. III
 8

per nos propositam, probatam: licet illam paulo ante tribus similitudinibus, quibus aliam addo limitationem, nimirum nisi Precista errore ductus elegerit seu acceptavit beneficium alteri collatum, vel debitum: tunc enim poterit aliud eligere & acceptare, glos. in cap. quia in cunctis, in fi. verb. causa, de concess. prebend. in 6. Tyr. a quell. in d. §. hoc sermone, limitatione 21. ubi multam DD. classem suo more producit, electa enim via inutili non tollitur alia utilis, L. mater decedens, ubi DD. de inoff. testam. L. Claudius, ff. de acq. hered. Hinc Giga eodem sensu scripsit per acceptationem invalidam non consumi gratiam, tract. de Pensio. quest. 29. num. 10 Rom. cons. 329. ubi latè. quod intellige, nisi prudens, sciensque acceptet, ut probat prolixè Tyr. a quell. de §. hoc sermone.

Affinis quæstio proponi hic potest, nimirum si Precista acceptavit beneficium, & requisivit sibi conferri, dicens vacare per obitum Petri, & tamen vacabat per obitum Joannis, an valeat acceptatio; & videtur quod non, quia non valet impetratio, si hoc modo fiat: videlicet quidam impetravit beneficium vacans per obitum Joannis, & vacabat per obitum Petri, etiam si apponeretur clausula, & quovis alio modo vacet, tamen non deberetur Impetranti quando vacat per aliam personam quam expressam: nam expresso uno modo vacanti non venit alius, cap. susceptum, de Rescriptis in 6. Nihilominus contraria opinio videtur verior, videlicet acceptationem Precista, quando constat de corpore beneficii valere, i. quia eligens jus sibi talia opinione cõpetens, illud quod sibi competit, non amittit, L. mater, §. nec enim, ff. de inoff. testam. l. legitimam, ff. de petit. hered. lib. 2. C. de fidei com. 2. quia falsa demonstratio quando constat de corpore non vitiat, lib. demonstratio, ff. de Condit. & de monstrat. lib. si quis in fundi vocabulo, ff. de leg. 1. Rebuff. tract. nominat. quest. 14. nam quando in corpus quod traditur contentinus, in causis verò dissentimus, nihil est causæ cur inefficax sit traditio, L. cum in corpus, ff. de acq. rer. dom. glos. in §. Item quod ad dictas, verbo, Nominatorum, de collat. in Pragm. sanctio. Rota decis. 133. error. in no. & decis. 407. Si expectans, etiam in No. Non obstant supra adducta, inquit Rebuff. quia loquuntur in provisione, secus in acceptatione, quæ non est nisi quædam voluntatis declaratio, & tendit ad executionem gratiæ, ut prædictum est. Ideo non mirum si erretur in modo vacationis, quod non impediatur acceptatio, dummodo sequatur postea vera, & effectualis provisio quæ datus, cap. si tibi, de prebend. in 6. Rota decis. 219. licet impetrans, in no. Rebuff. quest. 17. num. 25. & seqq. ubi etiam num. 27. quærit an teneatur Nominatus probare titulum sui prædecessoris, & resolvit negativè & rectè, vide quæ hæc de re notavi in tract. de permut. benef. part. 3. quest. 11. Plura de acceptatione faciendâ intra mensem vide quæ supra notavi, in glos. verbi, intra mensem.

Error ne
nominis an
nocet
Precista

Amplius

*Ordina-
rio si ut
glecto Pre-
cista alteri
conferat
an postea
precise
requiritur
posita con-
ferre.*

Amplius dubitatur, si Ordinarius alteri conferat non Precistæ, tempore debito, an postea eidem Precistæ requirenti possit conferre? dubitationem movet, quod in beneficialibus prohibita sit variatio, *Clem. 1. de renunciat. quod & alibi dicitur*. Nihilominus contrarium verius videtur, per *c. fin. de litempt. quod ad hoc laudat Rebuff. tract. nominat. quest. 16. nu. 13.* nec obstat dicta ratio dubitandi, quia melius est se ipsum corrigere, quam ab alio corrigi, §. 1. *Anth. de nupt.* Deinde non præstat impedimentum quod de jure non sortitur effectum, *Reg. non præstat de Reg. in 6.* atqui prima collatio non tenuit, obstante decreto irritanti huic Indulto inserto, Ergo &c.

*Si concor-
rant cum
Precista
duo proce-
si, unus à
Papa, &
alter à Vi-
cario Or-
dinarij -
quid ju-
retur.*

Sed quid si negligente aut recusante Ordinario conferre præcistæ, hic recurrat ad Vicarium, qui ignarus collationis ab Ordinario alteri factæ, eandem conferat Præcistæ, & alius interim impetrat à Papa? quis istorum præferendus? Et videtur quod Apostolicus; quia Papa potest prævenire Ordinarios, & conferre, *cap. 2. de præbend.* Nihilominus præferenda Vicarij collatio si conferat uti Executor Apostolicus vigore Precum, idè quæ poterit supplet moram Ordinarij: Nam licet Vicarius non possit expedire ea quæ sunt mere gratiæ, potest tamen expedire ea quæ sunt Justitiæ, & necessitatis, *Guil. de monte Lauduno in Clem. una, de off. Vicar. & DD. in cap. fin. 4. tit. 6.*

*An men-
si datus
ad accep-
tandum
currat co-
tra mino-
rem vel
impedi-
tum.*

Rursus an tempus istud unius mensis curret contra minorem, vel contra impeditum? probabile est illud tempus non currere durante minori gratiæ, vel impedimento, *L. 1. C. de annal. except. L. ob commissa, C. de Adult. L. scire oportet, §. sufficit ff. de excess. tut.* ex quibus illa regula fit, quod impedito non currit tempus, quam inter alios probat *Tiraq. de retract. lign. §. 3. glos. 4. & retract. convent. §. 2. glos. 1. nu. 78.* dummodo tamen illud impedimentum non sit affectatum, *Tiraquel. d. tract. de retract. lign. §. 35. glos. 4. num. 29.* *Alexander Moneta d. Opt. Can. cap. 2. quest. 5.* ubi scribit multo magis non currere tempus minoribus, durante iusto impedimento: sic etiam absentibus iusta de causa tempus non curret, *text. in l. 1. ff. Ex quibus causis maiores.* Dubitationem tamen movet, quod in beneficialibus, & aliis spiritualibus minor censetur major, *cap. ex parte de restitut. spol. cap. si annum. de iudicij in 6.* & censendus sui iuris est, sicut filius familias in castrensi peculio, *L. 2. ff. Ad Macedo.* Sed istud solvitur hoc modo: verum illud esse in his quæ sunt mere spiritualia, ut *post glos. Abb. Anch. & alios in cap. ex parte de restitut. spol. Sfort. tract. de restit. in integ. quest. 6. articulo 1.* ut sunt matrimonium, ingressus religionis, votum, & similia: nam in alijs, quæ non sunt mere spiritualia, sed spiritualibus solum annexa, prout est materia beneficalis, datur minori enormiter lesio in integrum restitutio *Lud. Gomez. ad Reg. Cancell. de Triennali poss. questio 15 & Covar. L. 1. var. resol. cap. 4. num. 2. & sequent. Flam. Paris tract. de benef. lib. 5. quest. 7* ubi etiam probant id procedere etiam si de lucro captando agatur, ut puta de bene-

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIA
IN REGULA
CANCELLARII
APOSTOLICI
L. 1.
PRECES IMPROBARI
L. 1.
8

beneficio acquirendo, cuius obtinendi jus, vel spem proximam quis habebat, Alex. Moncrad. cap. 6. nu. 49. cui adde Guimer. ad pragm. sanctio. tit. pacif. possess. verbo, in glossa verbo *impedimenti*, ubi dicit, quod contra pupillum ipso iure non currit temporis præscriptio, secus si sit major 14. annis, quia tunc currit ipso iure; sed restituendus est, cum sit læsus, & certet de damno vitardo, quo casu sit restitutio, etiam re non integra, & adversus tertium, L. in causis, §. inter dum ff. de minor. Quod notandum est.

g DUXERINT ACCEPTANDA) De hac clausula dixi supra in gloss. verbi, *Intra mensem*. Porro adverte, acceptationem nihil aliud esse, quam declarationem voluntatis, que à quocumque etiam laico fieri potest, dummodo speciale mandatum habeat, ut dicto loco ostendimus, & probat Covar. lib. 3. var. resol. cap. 16. Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gloss. 38. num. 24. & seq. sed ista acceptatio tendit ad executionem gratiæ, Gemina in cap. susceptum. 2. de Rescript. in 6. Ruzaus tract. Regal. quest. 1. nu. 18. Sed utrum opus sit insinuatione gratiæ Precum ante mensem; ita videtur: nam alias Ordinarij manus non essent ligatæ, possentque conferre, occurrente vacatione. Et non sufficit si fiat insinuatio per æquipollens, Germon tract. de Indult. Card. in inscript. num. 37. Quæritur porro an sufficiat, si Ordinarius absente, fiat Vicario; ita videtur, adeo ut si postea Ordinarius conferat alteri, non valebit, licet dicat se ignorare insinuationem factam Vicario, Rota decis. 43. nota utrum, in antiq. Rebuff. de nominat. quest. 14. num. 60. Quid si Vicarius non sit in Diocesi? valebit nihilominus insinuatio, quia quæ sunt voluntariæ Jurisdictionis, possunt etiam extra territorium exerceri, L. 2. ff. de off. Procons. Denique adverte, si Preces dirigantur Capitulo, illas insinuandas in Capitulo, Canonicis capitulariter congregatis, ut notat Rebuff. d. quest. 14. num. 74.

h ALIAS QUAM PER CONSTITUTIONEM AD REGIMEN) Dictio *Alias* multis modis accipitur, sed in subiecta materia interpretatur pro aliter, seu alio modo, vel alio casu, ut L. 2. §. mulier. ff. de testa. videlicet quod Indultum nostrum Reservat omnia beneficia, eaque Precistis afficit quocumque modo vacatura, aliter seu alio casu, vel modo, quam per extravagantem ad Regimen, Gonzalez ad Reg. VIII. Cancell. gloss. 1. in fi. Itaque adverte, quod hic excipiuntur tantum reservationes, de quibus in extravag. ad regimen, de præbend. per quam reservantur beneficia Capellanorum Papæ, & aliorum Officialium Rom. Curie, eorumque qui decedunt in Rom. Curia, vel locis à dicta Curia non ultra duas Diastas distantibus, & eorum beneficia quæ vacant per affectionem aliorum, Aliæ porro reservationes Precistis obnoxie erunt; nam qui unum excipit, aliud videtur concedere, cap. Nonne, de Præsumptio. Et exceptio aliquorum casuum firmat Regulam in contrarium

K

quoad

Acceptatio quid.

Insinuatio Precum ante mensem an sit opus & quid si fiat Vicario absente Ordinario: An extra diocesium facta sufficit.

Dictio Alias quid impartet?

quoad casus non exceptos. *Auth. de non alien. §. ut autem, col. 1. Dec. in l. 1. num. 21. & 27. ff. de Reg. Jur. Alexand. cons. 35. num. 10. lib. 4. & cons. 143. num. 2. vol. 7. Covar. lib. 2. var. cap. 5. num. 6. Fely. cap. quoniam frequenter, nu. 1. & seqq. ut lite non contest.* Et si voluisset Papa Preces Imperiales non asficere alias reservationes, utique declarasset, & sibi retinisset, sicut unam sibi retinuit, *cap. ad audientiam, de decim. Rebuff. tract. de Regia, ad prelat. Nominat. faciend. in Rub. §. 1. verbo, vacantibus.* Porro quod sint reservationum species, distinctè ostendi ad Reg. i. Cancell. *Apost. post num. 23.* & quemadmodum beneficia reservata aliàs, quam per constitutionem ad Regimen sunt affecta Precistis, ita etiam Regalitis in Gallia, ut notat Ruzzus *tract. Regaliorum. 7. privileg.* Plura hac de re vide quæ supra scripsi *sec. 11. verbo super singulis beneficijs.*

Beneficia vacantia ex causa resignationis non cadunt sub Precistis.

i VACAVERTINT) Quod modis dicatur beneficium vacare, consule *Rebuff. tract. de Regia nominat. ad prelat. §. monasterijs, verbo, vacantibus;* ubi enumerat unum & triginta modos vacationum, de quibus etiam ago ad Reg. Cancell. Cæterum adverte quòd in hac vacatione, de qua hic non intelligitur ea, quæ sit ex causa resignationis: Privilegium enim loquès de beneficijs vacantibus, non habet locum in his, quæ vacant per resignationem in favorem, *Flam. Paris. de Resignat. benef. lib. 10. quest. 7. num. 18 & 23.* Sic Reg. VIII. Cancell. quæ concedit Episcopis residentibus collationem alternativam, excipit beneficia vacantia ex causa resignationis sive illa sit pura, sive conditionalis, ne reservatio quam ibi facit minus onerosa Ordinarijs videatur, quæ ratio etiam militat in dispositione nostri Indulti, *Gonzalez ad Reg. VIII Cancell. glo. 14. num. 80.*

Precista non impediunt uti Precistis ob alia beneficia qua possidet. Beneficia difformia que.

k ET PERSONE NOMINATÆ) Ecce Papa extendit gratiam suam, etiam si Precista habeat illa beneficia, in eadem Ecclesia, dummodo tamen talia sint, quæ sine dispensatione Apostolica in simul obtineri possunt, ut statim subjicitur. Ast, quæ sunt illa; nimirum difformia, ut sunt Dignitas, & Canonicatus; beneficium curatum & simplex; Canonicatus & Capellania, beneficium curatum seu simplex cum Capellania: hæc enim de jure sunt compatiblea, nisi alias ratione residentia, seu servitij sint sibi repugnantia. *Abb. cons. 96. dub. 2. part. 2. Domin. in cap. cum in Ecclesia, de præbend. in 6. num. 7. Navar. cons. 21. de præbend. & cons. 24. d. tit. num. 4. & 6.* ubi docet quod de jure communi duo beneficia difformia ejuldem Ecclesie sibi alioqui non repugnantia, propter onera utrique eodem tempore incumbentia, nunquam sunt incompatiblea etiam quoad retentionem, quia non facit ea incompatiblea necessitas residendi: Nam cum consistant in eadem Ecclesia, potest quis in utroque residere, ut in dignitate & canonicatu &c. *Lesius de sustit. & jure lib. 2. cap. 34. num. 144. Garcias de benef. part. 11. cap. 5. §. 2. num. 255.*

num. 235 *Mohed. decis. 15. de prebend.* Licet postea Garcias nu. 243. aliter de Congregationem resolvit scribat, quem etiam vide num. 259. ubi quærit, quæ beneficia dicantur esse sub eodem tecto, & resolvit, quod beneficium situm in Capella, claustris, cæmeterio seu ambitu contiguo Ecclesiæ, censetur esse in eadem Ecclesiâ: si verò non essent Ecclesiæ contiguæ, sed extra septa illius, beneficium ibi situm non censetur esse in Ecclesiâ principali, *sicut decis. Rota 6. de concess. prebend. in No.* ubi continetur quod habens gratiam in certa Ecclesiâ potest acceptare beneficium vacans in cæmeterio, ambitu, vel capellis contiguis illius Ecclesiæ, quia pars illius Ecclesiæ sunt. Nam si suburbia sunt de continentibus ædificiis urbis, multo fortius ambitus, Capellæ, & cæmeterium ipsius Ecclesiæ contiguum; secus autem erit si capella seu beneficium sit extra septa monasterij seu Ecclesiæ situatum, licet Cappellanus, vel Rector illius Capellæ teneatur ad aliquod ministerium in Ecclesiâ majori, puta interesse divinis, vel similia; consideratur enim potius corpus beneficii, & locus, ubi est situatum quàm servitium seu ministerium, quod alibi facere tenetur, *arg. l. cum quidem, ff. de fundo instructo.* Confert alia decis. Rotæ 15. & 16. de *Iurepatro. in antiq.* ubi fuit resolutum, quod si Abbas sit patronus unius Ecclesiæ, & in ea novæ Capellæ ædificentur, erit similiter patronus illarum, quia contentum sequitur naturam continentis, *Abb. in cap. ad Audientiam ibi, de Ecclesiis ædificand. num. 11. Gonzalez ad Reg. VII. Cancell. glos. 10.*

IN AC SECUNDVM STATUTA) Hæc clausula posita fuit, ut nimirum censeantur sublata statuta contraria Ecclesiarum, ut puta actu sacerdotium requirementia, aut certam ætatem, vel aliquid simile, ita quod expectans vel aliàs Impetrans Apostolicus possit huiusmodi beneficia acceptare, licet non sit in tali ætate, qua intra annum possit promoveri in sacerdotem, *Rota decis. 466. incip. Nota quod statuta, in antiq.* Nam clausula prædicta, NON OBSTANTIBUS &c. tollit inhabilitates, quæ surgunt à statuto Ecclesiæ, non autem quæ à jure communi surgerent, *Guiter. Rep. l. nemo pot. num. 172. ff. de leg. 1.* Verùm istud restringit hic Pontifex, dummodo quoad istos defectus sit dispensatus: Nam licet Pontifex det potestatem Executoribus conferendi beneficia Preciatis incapacibus, tamen vult eum eis legitimè esse dispensatum. Neque enim ex concessione potestatis conferendi, concessa videri debet potestas dispensandi, aut conferendi defectum ætatis patientibus: hæc enim potestas specialem concessionem requirit, *cap. auctoritate, de Privileg. in 6. Cal. conf. 3. de off. Vicar. VV. ames. conf. 32. nu. 4. vol. 1.*

Sed quid si Preces concessæ fuerint ante tonsuram clericalem? an valeant?

X 2

leant?

*Indultum
Precum
relaxat
statuta
ecclesiarum
in certis
casibus.*

leant? Vide Imo. & alios in cap. 2. de Institut. Fred. cap. si eo tempore, de Rescrip. in 6. Fred. cons. 290 quia in presenti, col. 5. vers. videatis, Fely. in cap. cum adeo, nu. 2. de Rescrip. Paul. Paris. cons. 125. vol. 4.

Precibus si non fuerit in aetate sufficienti quid iuris

Quid si tempore nominationis non erat in aetate sufficienti, sed tempore acceptationis, & collationis erat, subsistere collatio, etiamsi quæ hic requiritur dispensatio non intervenerit? subsistet, si Lucio credimus, in Placitis Curia Parisien. lib. 1. placitor. tit. 4. Placito 1. ratio est, quia in beneficiis attenditur status præsens, cap. cum de beneficio, de præbend. in 6. Et sufficit quod is reperiat habitus tempore Collationis factæ, text. in cap. si eo tempore, de Rescrip. in 6. Abb. in cap. dilectus, il. 1. de Præbend. Fa. cap. 1. cum de præbend. in 6.

Illegitimi an capere Precum.

IN AUT DE LEGITIMO MATRIMONIO) Et sic vides illegitimos, nisi sic cum eis dispensatum. Precibus frui non debere. Et merito. Nam cum Cæsar surrogatus sit in locum Papæ, Philipp. Probis in tract. Reg. quest. 17. nu. 2. & idem eodem jure quo Papa uti debet, cap. is qui in ius, de Reg. iur. maxime in spiritualibus, in quibus pleno jure surrogatur Papæ: cap. per venerabilem, §. insuper, qui filij sunt legitimi. Deinde CÆSAR amator est castitatis, & legitimi thori, L. ita nobis pudor, C. de adul. & in Auth. de leonib. & ideo non videtur è mente ejus esse, ut illegitimi ejusmodi Precibus gaudeant, juxta illud: non erit filius ancillæ, cum filio liberæ, cap. satis, de sepult. cap. accensens, de purg. canon. Rursus interest Cæsaris ne filius sit paternæ incontinentiæ imitator juxta illud.

Sæpe solet similis filius esse patri. cap. 1. dist. 52. cap. fin. ubi DD. de filijs Presbyter. in 6. Præterea licet CÆSAR possit restituere quoad natalia, C. de Natalibus restit. non tamen ut sit ad beneficia habilis, ne circa idem plura specialia concurrant, L. 1. C. de dotis promiss. Arnulphus privileg. 10. nimirum laicum conferre beneficia, & restituere ad ea obtinenda. Ex quo inferitur, Restitutionem Natalium fieri à PONTIFICE, & habetur talis illegitimus tanquam si ab initio fuisset legitimatus, L. Imperiali, §. si nullo, C. de Nupt. proinde non requiritur ut collationem sequatur dispensatio, sed sufficit si præcedat, Abb. in cap. innotuit, coll. 2. de Electio. ubi dicit, quod sufficit dispensatio illius qui habet potestatem tollendi irregularitatem, vel incapacitatem ad hoc, ut collatio subsequens valideatur.

De qua Le. collatione hic loquitur textus.

AD SEDEM APOSTOLICAM LEGITIME DEVOLUTA.) De hac devolutione præter textum in cap. cum in nostris, de concess. præb. cap. unico, ut Ecclesiast. benef. vide Rebuff. in praxi tit. de devolutionibus, ubi exactè materiam devolutionis prosequitur, & novissimè Nicol. Garcias in tract. de benef. parte 10. cap. 3. Ad rem verò nostram quod attinet, notandum est

PRIVILEGIUM
REGULARIUM
ET
COMMENTARIA
IN REGULAS
CANCELLARII
APOSTOLICI
L. 1.
PRECES PRIMARIÆ
G. III.
8

est Preces non capere beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta, ut hic habetur; secus ergo si sint devoluta ad immediatè superiorem: quando enim collatio spectat ad inferiores, tunc devolutio fit ad immediatè superiorem, qui superior non solum beneficium ad se devolutum conferre potest, sed etiam in possessionem inducere, *text. in cap. ex parte Hastensis, ubi Abb. de Concess. Prab.* Finge ergo Abbatem, Præpositum, vel alium alicujus diocesis in Germania Prælatum, ex privilegio, consuetudine, vel aliter jus conferendi beneficia habentem, occurrente illorum vacatione, ea intra sex menses non conferre, aut conferendo peccasse in materia vel forma, ad eò quod juris ministerio devolutio facta sit ad Episcopum (ad quem nimirum devolvuntur beneficia, quando collatio spectat ad inferiores, nisi tamen consuetudo vel privilegium sint in contrarium, ut in Exemptis, *Clem. una, ubi Card. de supplend. neglig. Prælat. Cl. si de beneficio, de præbend.*) Jan ejusmodi beneficia sic devoluta Precibus erunt affecta: Ita videtur; cum exceptio firmet Regulam in casibus non exceptis, *L. nam quod liquidè, § si. de Penul. Leg. Cagnol. ad Reg. 1 n. 31 & seq. de Reg. iuris.* Papa autem hic voluit non comprehendi beneficia ad S. Sedem devoluta, in alijs ergo secus erit: quod intellige nisi Papa prævenit immediatè superiorem: quia Papa potest concurrere cum Episcopo, Archiepiscopo, aut Capitulo ad quod facta est devolutio, *Abb. in cap. quia diversitate, de concess. Prab. Garcias de benef. part. 10 c. 4. n. 30.*

o NEQUE SUPER ILLIS INTER ALIQUOS LIS PENDEAT INDECISA)
Sic nota, Preces Imperiales non capere litigiosa beneficia, nec etiam Precistam teneri illa acceptare, *Philip. Probus, tract. iur. Regal. quæst. 27 n. 10.* si tamen sciens illud esse litigiosum, requirat, ut acceptet: tunc prosequi tenebitur, ut notat idem Probus, *tract. de Pensio, part. 2. q. 4.* atque hoc est generale in Expectativis, ut illæ non capiant beneficia litigiosa, ut tenet Bonifacius de Vitalinis Rotæ auditor. in *Clem. 1. col. 2. ut lite pen. Rot. a decis. 28. de concess. Prab. in Antiq.* quod fallit si quis impetraret gratiam à Papa in forma juris, puta si constiterit Titium fuisse homicidam: Nam si lite pendente Titius moritur, poterit Precista tale beneficium acceptare, *Gomes. ad Reg. de Trien. quæst. 40 & sic adverte quod hic dicitur Preces non capere beneficia litigiosa, verum esse quando post litem inceptam illæ concessæ sunt, secus si ante, Gomes. ad d. Reg. quæst. 41.*

Sed quid si lis sit notoriè frivola? Certè, par est Precibus esse locum, cum lis injusta, vel calumniosa non inducat vitium litigiosum, *L. 1. ff. de litigios.* *Gomes. ad Reg. de Annal. quæst. 45. Mandos. ad Reg. de surrogan. Collig. quæst. 11. n. 6.* ut & si lis fuerit super possessione tantum: cum vitium litigiosum in beneficiis non inducatur, si lis tantum sit super possessione illorum, *VVames. cons. 251. nu. 9. de Prab. Mandos. ad d. Reg. quæst. 13. nu. 4.* ubi multos allegat; denique si mota sit

lis con-

Preces nō
afficiunt
beneficia
litigiosa.

lis contra Triennem quia non dicitur beneficium litigiosum, *Rebuff. ad Reg. de Triennali, gloss. 5. & in addit. ad d. Reg. vers. sextus casus.*

P CVM OMNIBUS JURIBUS ET PERTINENTIIS) Quorum appellatione veniunt, quæ à lege, consuetudine, vel statuto deputata sunt, *Rebuff. in forma Mand. Apost. in gloss. verbi Pertinentijs.*

Q PERSONIS IPSIS ETIAM DUO VEL TRIA) Atque ita Precistæ majori favore dignantur, quàm nominati ab Universitatibus: quia isti debent exprimere beneficia, quæ obtinent, etiam si unum minimum haberent, & hoc, ut Universitates instruantur, an Impetrantes Nominaciones habeant duas præbendas, aut dignitatem cum præbenda, aut beneficia alia usque ad certam summam: Nam his casibus non debent universitates Nominaciones concedere, nec Collatores eisdem providere: ut latè ostendit *Rebuff. in rr. nominat. questio 9.* Precistæ autem non tenentur hoc exprimere; quia etiam si habeant duo, vel tria, vel plura, quorumcumque qualitatis & valoris, possunt nominari, & vigore Precum hujusmodi Nominacionis in quocumque mense vacans beneficium acceptare, ut antè ostendimus: etiam non obstante alia gratia expectativa, vel mandato de providendo, ut postea subiicitur.

R CUIUSCUMQUE ANNUI VALORIS) Limita hoc in civitate, & diocesi Leodien. in beneficiis, quæ excedunt duas argenti Marchas. Beneficiorum enim quorum fructus non excedunt dictas duas argenti Marchas, libera relinquitur collatio Ordinarijs, nec illa sub quibusvis gratijs contineri ex constitutione Eugenia de data anni 1432. quæ confirmata est per Sixtum anno 1479. & Pium II. anno 1458. atque etiam postea per Maximilianum I. & Carolum V. Inpp. manifestum est. Porro argenti Marcha valet ducatos sex de Camera, teste *Gomesio ad Reg. de Valore, Wamel. conf. 237. n. 20. de Preb.* Ducatus autem de Camera valet unum scutum auri in auro cum uno Julio. Julius porro æstimatur denario antiquo Romano seu Regali Hispanico, ut ostendi in tractatu de re nummaria ante aliquot menses in lucem edito.

S CONFERRERE, ET ASSIGNARE) Quid si Collatores nolint? Procedent executores contra eos per censuras, ut hic subiicitur, aut Precistæ recurrat ad superiorem immediatum, aut Papam, qui semper potest adiri jure concursus, qua de re vide, quæ latè scribit *Pet. Rebuff. ad concord. Francie, s. si quis verò, verbo disposuerit, & seqq.* Quid si Collator latitet aut aliàs obset quò minus fiat ipsi inhibitio, aut insinuatio? perindè erit ac si facta fuisset; sicut pro citato habetur, qui se occultat, vel impedit ne possit citari, *c. quoniam frequenter, s. porro, ut lite contest. cap. 1. de foro compet. Guimer. ad Pragmat. sanctio. rit. de collatio.*

*As decal
7. n. 6. Ca.*

Quæritur ulterius ad Decanus, & Capitulum possit impedire Precistam, denegando illi possessionem, si constet de injustitia, & defectu tituli? Et vide-

ter

tur prima fronte posse; quia in beneficiis admittitur exceptio defectus tituli, *Abb. in cap. litteris de restitut. spol.* Secundò, quia beneficium Ecclesiasticum sine Canonica institutione obtineri non potest, *c. beneficium, de regulis jur. in 6.* Tertiò, quia præjudicium publicum vertitur: nam retinens beneficium cum defectu tituli, peccat mortaliter, *cap. dudum. 2. de Electio. c. nemo & c. nullus 11. quæst. 3.* & talis nõ est admittendus, ne detur vitiosus ingressus, contra text. *in cap. 1. de eo, qui mitt. in possess. caus. rei seru.* Contrarium tamen vero similis est. Nam licet beneficium non possit effici Clerici, nisi prævia institutione Canonica, & legitimo titulo; dictis juribus, possessio tamen potest transferri sine titulo; *Abb. in cap. in litteris, de Restit. spol.* & quod dictum est beneficium sine Canonica institutione obtineri non posse, hoc verum est respectu juris, non respectu possessionis, quæ plus facti, quàm juris habet; *L. 1. §. adipsi scimus, & §. si vir, & L. possessionem, ff. de acq. hered. Mandos. ad Reg. de Annal. quæst. 25. nu. 2.* Hinc fit ut exceptiones, quæ concernunt titulum, non impediant inuisionem in possessionem; *Abb. in cap. cum olim. nu. 15. de causa possess. & propt. & in cap. post cessionem, nu. 6. & 13. de concess. præbend. Gonzalez. ad Reg. VIII. Cancell. glos. 15. §. 2. nu. 85. ubi multos allegat, & ita dicit servare Romam.* Sed hic Precista habet titulum coloratum, qui sufficit ad tollendam omnem intrusionem; *Rota decis. 279. alias 261. titulum dico coloratum ex concessione Precum ipsi facta per Cæsarem, satis validum, ut Decanus;* & Capitulum adstringantur ad illius receptionem, cum illud non habeat, nisi nudum Institutionis ministerium: secus tamen esset si haberet liberam collationem, quia tunc posset ei competere causæ cognitio, possetq; se opponere & appellare, & interea conferre, *Pet. de Anchor. & Dominic. in c. 2. ut lite pendente, Arnulphus Ruz. aus. tr. jur. Regal. privileg. 6.* Hoc cessante tenetur recipere Precistam, salvo jure cuiuslibet, quia non spectat ad Capitulum cognoscere de viribus tituli; *Philipp. Probus tr. regal. qu. 36.* sed est Executoris, qui jus tertij non tollit, seu illi non derogat, *L. 2. §. meritò, & §. si quis à Principe, ff. ne quid in loco publico.* Et secundum hanc conclusionem nuper consultus respondi pro Domino Hermanno Kinckio contra Capitulum S. Adelberti Oppidi Aquigranensis. Proponebatur enim mihi in facto, eundem Dominum Hermannum Kinckium Rectorem & possessorem Ecclesiæ Parochialis S. Petri dicti Oppidi fuisse vigore Primariarum Precum Cæsaris assecutum possessione Canonici & præbendæ S. Adelberti d. Oppidi anno 1616. Julij 3. citra tamen comòdum fructuũ, qui juxta illius Ecclesiæ statuta pro biennio integro partim debetur fabricæ, partim hæredibus defuncti: in eaq; possessione mansit integro triennio: quo elapso movetur illi dubium, an ejus Cæsarea provisio subsisteret propter incòpatibilitatẽ, licet alioqui dicta Ecclesiæ Parochialis sit ita Ecclesiæ S. Adelberti vicina, ut comòdè utriq; deservire possit. Nihilominus ut rẽ cõstitueret in vado, recurrit ad S. anctis à quo obtinet gratiã super nova

titulum
possi
pe
cissam
in
cipiente

Casus Pvd.
cum Ec-
clesiæ S.
Adel. A.
quon;

provi-

provisione cum retentione Parochialis, idq; anno 1619. 15. Kal. Octob. cum clausula: *Dummodo Canonicatus & prabenda, ac Parochialis Ecclesia huiusmodi debitis propterea non fraudentur obsequijs, & animarum cura in dicta Parochiali Ecclesia nullatenus negligatur, & idem Hermannus eidem Ecclesie deservire, & apud illam personaliter residere, nec quicquam ex illius servitio debito prætermittere debeat, ac pro illis diebus & horis quibus d. Ecclesia S. Adelberti ratione Canonicatus & prabende non inservierit, distributiones non lucretur.* Vigore hujus novæ provisionis, & dispensationis Apostolicæ, idem Dominus Hermannus triennio post adeptam possessionem, finitisque annis carentiæ, petit se admitti ad residentiam, & de fructibus sibi responderi, aliaque, ut moris est: Capitulum recusat, allegatque prædictam gratiam Apostolicam tam circa provisionem, quam Ecclesie Parochialis retentionem, esse subrepticam, nec eidem Domino Hermannus suffragari. In primis quia subtrahit verum valorem. Secundò quia narravit comode utriusque se deservire posse, quod falsum est, ut prætendant, propter onera curæ incumbentiæ, quæ sunt incompatibilia cum oneribus d. Ecclesie S. Adelberti. Tertiò, quia utrumque retinuit per triennium, & ultra, sine dispensatione legitima, ideoque fuit privatus, ut prætendant, utroque ipso jure, juxta resolutiones Ill. um Cardinalium, Interpretum sacri Concilij Trident. relatas per Wamel. *conf. 233.* cujus privationis taciturnitas propter vitium ambitionis, & execrabilitatis, reddit gratiam simplicis provisionis seprepticam.

Quærebatur modò an Capitulum esset fundatum, hoc est, an Dominum Hermannum posset impedire, quominus admittatur ad primam residentiam cum plenitudine juris Canonicalis, possitque ei objicere incompatibilitatem Canonicatus continuam residentiam requirentis, cum Parochiali curam animarum habente, & personalem residentiam requirente? Respondi, non videri fundatum, nec præmissa Domino Hermannus posse objicere. Rationes autem quæ memoverunt sunt illæ, quas præmissi, nimirum, quòd Dominus Hermannus habeat titulum coloratum, neque esse Capituli, discutere exceptiones, quæ concernunt titulum, sed esse iudicis Executoris: coram quo si tertius illas opponat, is videbit an relevantes sint, vel non: Capitulum enim habet nudum ministerium installationis, nec titulus provisi habetur in consideratione in nudo ministerio facti, & possessionis, ut pulchrè resolverunt Arnulphus Ruzaeus *tract. jur. Regal. privileg. 6. per tot. & Philipp. Probus eod. tract. quest. 36. etiam per tot.*

Imò, etiam si in casu præsentis quæstionis discutendus esset titulus Domini Hermannus, luce clarius appareret coloratus, qui sufficit, ut tueri se possit Reg. de triennali. Illi enim soli discoloratum habere dicuntur titulum ad effectum illius REGVLÆ, qui habent titulum per simoniam, vel titulum de reservato beneficio, reservatione in corpore juris clausula: quia isti duo casus dumtaxat excipiuntur, ut non juvent triennales, ut

Capitulum habet tantum nudum installationis ministerium.

ut patet Regulam intuenti. Itaq; tantum abest, ut tempus illud triennij, quo continuavit possessionem Canonici sibi datam cum Ecclesia Parochiali, officere ipsi possit, quin illi prosit adversus quoviscumque: Nam licet ex sententia quorundam casus Execrabilitatis non includatur Regula de Triennali, ita ut constituto de ea, possessio Triennalis non relevet, contra quam tamen sentit Gomef. *ad Reg. de Triennali, quæst. 10. vers.* Præterea non ex eo Regula, ubi in fortioribus terminis resolvit possessorem duarum Parochialium juxta Regulam de Triennali, tamen clarum est, & extra omnem controversiam positum, quando Execrabilis habet titulum licet in validum (ut prætenditur in præsentis casu) vigore casu possedit per triennium, is potest jvari beneficio dictæ Regulæ: quia sufficit habuisse titulum ab eo, qui habuit potestatem conferendi, ut in præsentis casu. Unde licet aliqua de causa invalidus fuerit, dat tamen in dubio colorem possidendi, iuxta tradita in cap. *In nostris, de concess. præbend.* & ille titulus sufficit quoad dictam Regulam, & quoad effectum, ne spoliari possit. Ita Gomef. *ad Reg. vers. secundus est casus*, ubi in vers. seq. incip. *sed advertendum*, subjicit nullum præter Ordinarium superiorem posse talem possessorem compellere post triennem possessionem ad ostendendum titulum beneficii, vel provisionis suæ, ut not. DD. in cap. *licet Hely de Simon, & Mascard. late de Probation. tom. 3. conclus. 879.* Ex his igitur apparet quàm debili fundamento nitatur dictum Capitulum, dum prætextu non expressi veri valoris, aut triennalis possessionis duorum incompatibilium, conatur arcere D. Hermannum à residentia, & fructuum perceptione Canonici, & præbendæ S. Adalberti, præsertim cum nullum habeat contradictorem nec juris, nec facti, habeatque dispensationem à Seren. ut resideat in utraque Ecclesia, cum restrictiva de qua ante. Nec est quod Capitulum de subreptione dictæ dispensationis objiciat, tum quia Triennalis est, ut dixi, tum quia Capituli non est de eo cognoscere, ut cui nudum dumtaxat installationis ministerium competat, ut præ dixi, illaque sunt longioris indaginis, tum quia literæ Apostolicæ habent executionem paratam, nisi concurrant aliæ similes literæ, *Mohed. decis. 13. ut lite pend.* tum denique, quia subreptionis non dolosa non est habenda ratio, qualis hic fuit, *Illustrif. Card. Seraphinus decis. 1009. num. 6.* tum quia illa subreptionem inferre dicuntur, quæ si fuissent expressa, vel non tacita retraxissent Principem à gratia concedenda, vel saltem non ita de facili inclinassent illum ad concedendum, cap. *super literis, cap. postulatisti, de Rescript. Staphil de litt. grat. tit. de modo, & forma impetrandi, vers. Præterea est dare, Illustrif. Seraphinus decis. 653.*

Atqui in hoc casu talis fuit suppressa qualitas, quæ si fuisset expressa, Papa nihilominus verisimiliter gratiam concessisset: quippe quod valor unius beneficii per errorem suppressi & etiamnum litigiosi, contra hæreticum potentem vix excedat 12. Imperiales, de quo fidem facit idem Dominus

L

Herman-

Casus Execrabilitatis an comprehendatur Reg. de Triennali.

An Triennalis cogatur ad ostensionem sui tituli.

Litteræ Apostolicæ habent executionem paratam.

Subreptionem qua inducant.

Hermannus. Ecclesiæ verò Parochialis est etiam exiguus valor, nimirum 40. Imperialium in certis, licet Amplissimus senatus jam pridem accessionem laudabilem fecerit ex multis hæreticorum à S. C. M. Conyisariis, Pastoribus deputatis, & sic minimè sufficiens ad congruam vitæ sustentationem Domini Hermanni eximij alioqui Theologi atque optimè de Ecclesiæ Aque-meriti, ut qui totis decem annis in dicto suo pastoratu ea in urbe inter hæreticos tumultuantes existens Ecclesiasticis munus laudabiliter obivit, nulla tamen alia dote instructus, quâ dictæ suæ exiguæ Parochiæ, ut certè in oculis omnium esse, tantum abest, ut arceri à residetia deberet Canonicatus, cui comòdè cū dicta Ecclesia Parochiali deservire potest, quo casu jura nullā inducūt Incompatibilitatē, DD. in c. de multa, de Prebend. Collect. in c. unico de ver. permu.

Quod cū ita sit, sequitur Capitulū S. A dalberti teneri admittere Dominū Hermannum ad residentiam, illique de fructibus respondere, quos etiam ei restituere renetur pro tempore quo eandem residentiam illi oenegavit, per not. illust. Card. Seraphini decis. 1015. num. 1.

An su-
mulavi
posse tito-
lus Precu-
cum tito-
lo Ord-
narij
Electus
na via ad
aliam re-
dendū
licet.
Electa
via inuti-
li non tol-
litur uti-
li.

Verū prætermittā hæc, quæ nos aliquantisper detinuit difficultate, aliam aggredior, quam vidi non ita pridem Leodij agitari, nimirum an detur cumulatō titulorum, videlicet provisionis Ordinarij & Precum Primariorum? Nominato enim per Cæsarem dabatur obstaculum, quòd præbendæ vacatō contigisset in mense Ordinarij; quem mensibus Precibus non subjacere plerique adstruebant. Itaque Nominatus novam accipit provisionem ab Ordinario quam insinuat Capitulo: Quærebatur an postpositis Precibus Cæsareis, quas antea Capitulo insinuaverat, posset uti collatione sibi ab Ordinario facta, & Capitulū cogere, ut se reciperet? Ratio dubitandi est, quòd electa una via non liceat redire ad aliam, cap. ut qui tuas, de electio. in 6. L. quod in heredes, §. eligere, ff. de tribut. actio. Nemoque uti potest titulo duplicato, L. cum res, C. de contr. ab. emptio. cap. inter dilectos, de fide instrum. Nihilominus tamen prævaluit contraria sententia, scilicet licere Præcille, si videat Preces suas effectum sortiri non posse ob impedimenta juris, vel facti, recurrere ad provisionem Ordinarij. Ratio est, quia electa via inutili non tollitur alia utilis, L. mater decedens, ibi DD. ff. de Inoff. testam. L. Claudius, ff. de acq. hered. Tiraquel. in L. boves, §. hoc sermone, nu. 15. & 16. ff. de verb. signif. proponensque actionem ineptam, si ab ea repellatur, potest proponere aptam, Tiraquel. ibid. nu. 16. Quæ etiam opinio geminatis arrestis stabilita est ab Amplissimo senatu Parisiensi, teste Agidio le maistre ejusdem curiæ Præsidi, in tract. de Regal. cap. 7. idque autoritate cap. post electionem, vers. tam ratione primæ quàm secundæ concessionis, de concess. prebend. & glos. not. in cap. nullus pluribus, de Reg. jur. in 6. Confert id quod scribit Mohedanus decis. 7. Ratio secunda est, quòd habens duas gratias, pro beneficio habendo, si utendo secunda succubatur, potest uti prima; quia istæ gratiæ non sunt contrariæ, licet sint diversæ, & ten-

& tendentes ad eundem effectum, etiam si sint sub diversis datis, ut rejecta opinione Jo. And. scribit Fely in cap. in nostra, nu. 2. de Rescript. Limita 10. nisi ante secundam provisionem esset alteri jus quæsitum, Card. conf. 33. in si Lud. Rom. conf. 413. Lap. alleg. ult. in si. ubi quærit quomodo potest quid petere possessionem beneficii ex duplici titulo. Limita 2. nisi habens collationem beneficii à superiore, impeteret postea aliam ab inferiore; potest enim superior tunc eum privare beneficio, quia est quædam ingratitude, & elusio erga superiorem, ob quam inducitur causa privandi eum, Abb. in cap. cum olim. col. 9. de Rejud. Limita 3. nisi iste duplex titulus tenderet ad diversos seu contrarios effectus in eadem persona, Lud. Rom. conf. 350. incip. casu proposita, Fely. d. cap. in nostra.

Verùm quæstionis est, an quia datur istis Executoribus facultas conferendi, ut hic, censeatur etiam concessa potestas conferendi beneficia vacantia ex causa resignationis; seu an possint recipere resignationem alicujus, volentis in eorum manibus resignare, ut ea recepta provideant. Quæstionem hanc breviter discutit Flam. Paris. lib. 7. de resignat. quest. 22. eamque resolvit negativè, quia necesse est ut expressè committatur receptio Resignationis, cap. dudum. in pr. cum ibi notat. de Præbend. in 6. Coras. de Benef. part. 1. cap. 8. nu. 17. Sed quid si conferant ante receptas litteras? Collatio erit nulla: quia si non habent exercitium potestatis ante præsentationem, ergò non valet actus etiam si habeat in habitu, Lud. Rom. conf. 354. Fely. in cap. suscitatus, nu. 13. de Rescript.

PER CENSURAM ECCLESIASTICAM) De hac Executorum potestate textus est notabilis, & ibi glos. in cap. cum nostris, 6. de concess. præbend. Navar. in cap. si quando, in 7. causa nullitatis, nu. 2. & 3. Poterunt itaque excommunicare contra dicentes, quòd intellige contradicentes sine causa, & de facto: nam tunc possunt excommunicari, & eo ipso cadunt à jure quod in illo beneficio forsan habent, ut statuit Inmo. VIII. in constit. incip. Officij nostri debitum, de data 1401. 8. Kalen. Feb. secundum quam Flam. Paris. dicit se vidisse judicari, anno 1590. de mense Maj. lib. 8. de Resig. benef. quest. 7. nu. 169. Aliud porro dicendum est de contradicentibus de jure, allegando justam causam scilicet priorem, aut aliud simile, quia isti non poterunt excommunicari si contradicant, aut non pareant litteris Executoris, Arg. cap. licet de Præbend. in 6. Fely. in cap. causam qua, nu. 10. de Rescript. Rebuff. in praxi in tit. de forma nove provisionis. Sed an possint procedere contra Exemptos? Hanc quæstionem ex professo tractat Erasmus à Chokier frater meus in suo tract. de Jurisd. Ord. in Exemptos, part. 4. quest. 64. ad quem brevitatè causa lætorem remitto.

PERSONIS PRÆTACTIS) Et sic nota Preciatis non obstare Expectativas, & alias Nominationes seu speciales reservationes, aut mandata

Executor
an confer-
re possit
ex causa
resignat-
ionis:

Executor
potest con-
tradice-
re excom-
municare.
Secus con-
tradictos
de jure.

Executor
an possit
procedere
contra Ex-
emptos:

de providendo ad alia beneficia, quo minus Preces Primariæ ipsius concessæ suos finem & effectum consequantur.

Sectio V.

De Clausulis Nonobstantiarum.

§. Primus.

NON obstantibus *n* nostris de non utendo gratia *b* expectativa, ac reservatione *c* speciali, vel duabus *d* gratiis in simul, ac de insinuatione, *e* publicatione, & diligentis per acceptantes desuper faciendis, ac in favore ordinatorum Collatorum, nec *f* non expectativas in forma pauperum habentium, ac illustrium & *g* graduatorum, ac sedis Apostolicæ præactæ Officialium, ac certas inibi expressas gratias habentium, nec non quibuscunque in Cancellaria Apostolica, quando cunque publicatis *b* & publicandis, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, nec non aliis Ecclesiarum, (in quibus beneficia huiusmodi forsitan fuerint) statutis *k* & consuetudinibus illis, præsertim quibus in Ecclesiis, in quibus maiores, & minores huiusmodi præbendæ fuerint, caveri dicitur, quod nullus inibi maiorem præbendam asequi possit, & valeat, nisi illa de minori gradatim & per optionem ascendat, *m* iuramento *n* Confirmatione Apostolica, vel quavis *o* firmitate alia roboratis, *p* contrariis *q* quibuscunque. Aut si aliquibus super provisione sibi facienda de huiusmodi vel aliis beneficiis Ecclesiasticis speciales, vel generales dictæ sedis, aut Legatorum eius litteræ (etiam nostro vel eas concedentum proprio motu) aut cuiusvis, etiam quocunque respectu, & ad cuiuscunque instantiam sint concessæ, vel concedantur in posterum, aut si speciales de huiusmodi beneficiis per nos, vel sedem præactâ, aut quæcunque alia, aut quamcumque nominandi, & reservandi facultatem quibusvis, quæcunque *r* etiam Ecclesiastica vel mundana dignitate fulgentibus per sedem prædictam concessarum, vel concedendarum, vigore reservationum, vel earundem facultatum obtentæ ad huiusmodi beneficia quarumcumque personarum *s* Nominations pro tempore factæ fuerint, quas quidem litteras (etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, vel decretum, seu alias quomolibet